

N:o 38.

Kongl. Maj:ts nådiga Proposition till Riksdagen, med förslag till lag om inteckning i jernväg och i sammanhang dermed erforderliga författningar; Gifven Stockholms slott den 21 Mars 1879.

Sedan Riksdagen med afseende å vigten deraf, att de nya rättsförhållanden, som uppstått genom de enskilda jernvägsanläggningarne och de för dessas åstadkommande upptagna lån, varda på ett för så väl staten som öfriga långgifvare rättvist och ändamålsenligt sätt ordnade, i underdånig skrifvelse den 23 Maj 1878 anhållit, att Kongl. Maj:t täcktes låta utarbета och, så snart ske kunde, för Riksdagen framlägga förslag till lag om säkerhet i jernvägar och dermed jemförliga anläggningar, hafva förslag till lag om inteckning i jernväg samt till dermed sammanhängande lagförändringar blifvit utarbetade samt jemväl undergått grundlagsenlig granskning i Högsta Domstolen; och vill Kongl. Maj:t, med bifogande af de angående ämnet i Högsta Domstolen och Statsrådet förda protokoll, enligt 87 § Regeringsformen till Riksdagens antagande framställa närlagda förslag till:

- 1:o. Lag om inteckning i jernväg;
- 2:o. Förordning angående förändrad lydelse af 4 och 5 §§ Konkurslagen den 18 September 1862;
- 3:o. Förordning om särskilda föreskrifter angående utmätning af vissa jernvägar; och

4:o. Förordning angående förändrad lydelse af 16 § i förordningen angående inteckning i fast egendom den 16 Juni 1875.

Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all Kongl. nåd och ynnest städse välbevågen.

OSCAR.

Louis De Geer.

Förslag till lag om inteckning i jernväg.**1 §.**

Egare till jernväg, för hvars anläggning Konungen medgifvit rätt till förvärfvande af erforderlig mark enligt gällande författningar om jords eller lägenhets afstående för allmänt behof, må, der han vill att jernvägen skall utgöra pant för fordran, låta fordran intecknas i den ordning nedan stadgas.

2 §.

Ärenden angående inteckning enligt denna lag upptagas och pröfvas af den Rådstufvurätt, som dertill blifvit af Konungen på ansökan af jernvägens egare förordnad. Om förordnandet låter Konungen utfärda allmän kungörelse.

3 §.

Förr än inteckning må beviljas, skall den jord, som till jernvägen hör, så ock gäldenärens eganderätt till jernvägen inskrifvas hos den Rätt, som enligt 2 § blifvit af Konungen förordnad.

4 §.

1 mom. Jernvägsegare, som vill för jernvägens intecknande vinna inskrifning, hvarom i 3 § sägs, åligger att till hvarje Rätt, under hvilken någon del af jernvägens område lyder, ingifva af landtmätare bestyrkt uppgift å den till jernvägen hörande jord, som inom Rättens domvärjo är belägen, samt å de tomter, hemman eller lägenheter, från hvilka denna jord är afskild eller hvilka deri ingå, så ock dels styrka sin eganderätt till jorden så, som för beviljande af inteckning i annan fast egendom erfordras, dels visa att jorden är fri från inteckning för fordran, att ansökan om sådan inteckning icke är på pröfning beroende och, derest jord blifvit genom köp förvärfvad, att tiden för inteckning deri af ogulden köpeskilling tilländagått. Finner Rätten hvad sålunda blifvit föreskrifvet vara fullgjordt, ege Rätten, der ej talan, hvarom 13 § i Förordningen den 16 Juni 1875 angående inteckning i fast egendom

förmåler, blifvit instämd eller lagfart samma dag af annan sökes, förklara att inskrifning må sökas vid den i 2 § omförmälda Rätt samt i lagfartsprotokollet anteckna, att jorden tillhör jernvägens område; och varde i lagfarts- eller fastighetsboken anmärkt att sådan anteckning skett.

2 mom. Derefter må jernvägens egare vid den Rätt, som enligt 2 § blifvit förordnad att upptaga frågor angående inteckning i jernvägen, göra ansökan om inskrifning, och ingifve dervid till Rätten karta och beskrifning öfver jernvägen samt vise, att anteckning, som i 1 mom. sagd är, blifvit i fråga om all den till jernvägen hörande jord verkställd. Rätten låte i en sådan inskrifningsbok för jernvägen, hvarom i 19 § förmales, inskrifva jorden och sökandens eganderätt till jernvägen, samt ofördröjligen tre gånger i allmänna tidningarna införa kungörelse om inskrifningen.

3 mom. Förvärfvar sig egare af jernväg utöfver det område, som på sätt i 2 mom. sägs blifvit inskrifvet, annan jord för utvidgning af området eller för omläggning af någon del af jernvägen, vare han pligtig att låta inskrifva sådan jord såsom hörande till jernvägens område. Hvad ofvan i 1 mom. är stadgadt angående vilkoren för anteckning i lagfartsprotokollet att jord tillhör jernvägsområde, gälle ock i tillämpliga delar i fråga om dylik anteckning angående denna jord. Bevis om sådan anteckning, så ock derom att jorden den dag, anteckningen skedde, ej var utmätt, skola af egaren ingifvas till den Rätt, som blifvit förordnad att upptaga frågor angående inteckning i jernvägen, och låte Rätten i inskrifningsboken inskrifva jorden såsom hörande till jernvägen. Den jord häfte derefter lika med jernvägen i öfrigt för inteckning, som i jernvägen är fastställd. Underlåter egaren att låta inskrifva sådan jord, ege Rätten på framställning af den, som har inteckning i jernvägen, genom vite tillhålla den försumlige att fullgöra sitt åliggande.

4 mom. Afträdes i den ordning, som om jords eller lägenhets afstående för allmänt behof är stadgad, någon del af den jord, hvilken är inskrifven såsom tillhörande jernvägen, låte Rätten på ansökan af den, hvars rätt är i fråga, sådan del från jernvägens område i inskrifningsboken afföras. Lag samma vare, der det visas, att annorledes från jernvägens område afskild jord ej vidare häftar för fordran, som är i jernvägen intecknad.

5 mom. Har jernväg, i fråga om hvars område skett anteckning, som ofvan i 1 mom. sägs, öfvergått till ny egare, och vill nya egaren vinna inskrifning af sin eganderätt, skall han till den i 2 § omförmälda Rätt med företeende af sin åtkomsthandling göra ansökan om inskrifning; och låte Rätten i inskrifningsboken införa anteckning om den

sökta inskrifningen. Då nya egaren visat att han erhållit lagfart å all den till jernvägen hörande jord, låte Rätten i inskrifningsboken inskrifva hans eganderätt till jernvägen så ock den till jernvägen hörande jord, derest den ej förut inskrifven är.

5 §.

Vid ansökan om inteckning skall jernvägens egare, sjelf eller genom laga ombud, till Rätten ingifva i hufvudskrift den förbindelse, hvarå fordran grundas, eller, der inteckning sökes till säkerhet för lån, som upptages mot tryckta eller graverade obligationer, de till lånet hörande obligationerna.

Har, på sätt i 4 § stadgas, inskrifning skett af den till jernvägen hörande jord och af sökandens eganderätt till jernvägen, varde inteckningen beviljad, och låte Rätten införa den i inskrifningsboken samt förse förbindelsen eller obligationerna med bevis att inteckningen är vorden meddelad.

Ej må inteckning ske utan till visst belopp.

6 §.

Har jernväg öfvergått till ny egare, och söker förre egaren inteckning å samma dag, då nya egaren söker inskrifning, eller sedermera, varde inteckningsansökningen afslagen.

7 §.

Jernväg må endast i sin helhet intecknas.

8 §.

Inteckningshafvaren ege i den till jernvägen hörande fasta egendom, hvilken är inskrifven, den förmånsrätt, som enligt 17 kap. 9 § Handelsbalken inteckning för fordran medför i annan fast egendom; njute ock näst efter de borgenärer, som i 4 och 5 §§ i samma kapitel nämnas, förmånsrätt från den dag inteckningen söktes i den rörliga materiel och de inventarier till stationer, verkstäder och andra byggnader, hvilka äro för jernvägen afsedda och höra gäldenären till.

Har inteckningen blifvit sökt inom en månad före den dag gäldenärens konkurs börjades, vare den inteckning utan verkan. Ej heller gälle inteckning, som blifvit sökt samma dag konkurs börjats eller derefter.

9 §.

Inteckning enligt denna lag gälle fortfarande utan förnyelse.

Fordran till säkerhet hvarför inteckning enligt denna lag är beviljad, vare gällande emot egare af den intecknade jernvägen, ändå att

den fordran ej så bevakad blifvit, som i 1 § i förordningen den 4 Mars 1862 om tioårig preskription och om årsstämning sägs.

10 §.

Vill jernvägsegaren låta helt och hållet eller till viss del döda in-teckning, som blifvit faststald till säkerhet för handskrifven förbindelse, uppvisse förbindelsen i hufvudskrift för den Rätt, som beviljat in-teckningen, och låte Rätten anteckna dödandet i inskrifningsboken samt teckne bevis derom å handlingen.

Uppgifver egaren, att han infriat den in-tecknade förbindelsen, men att han ej kan den förete, förty att förbindelsen förkommit; visar han skäl för riktigheten af den uppgift och äro tio år förflutna, sedan in-teckningen beviljades eller anteckning rörande densamma i inskrifnings-boken senast gjordes, ege Rätten utfärda kallelse å den, som saken röra kan, att hos Rätten anmäla, om han mot in-teckningens dödande har något att påminna; och varde Rättens beslut om sådan kallelse i in-skrifningsboken antecknad. Kallelsen skall genom sökandens försorg tillställas dem, som, efter hvad utrönas kunnat, varit innehafvare af för-bindelsen, och derjemte af Rätten å dess dörr anslås samt årligen under fem år införas i Konungens Befallningshafvandes i länet allmänna kun-görelser. Kallelsen skall ock genom sökandens försorg under samma tid tre gånger hvarje år införas i allmänna tidningarna, deraf en gång under de första fjorton dagarne af December månad, äfvensom i de öfriga tid-ningar, som af Rätten bestämmas.

Göres ej inom fem år från den dag, kallelsen varit första gången i allmänna tidningarna införd, påminnelse mot ansökningen, eller ogillas påminnelse, som blifvit gjord, varde in-teckningen dödad, och göre Rät-ten derom anteckning i inskrifningsboken.

11 §.

Vill jernvägens egare låta in-teckning, som blifvit faststald till säker-het för lån upptaget mot tryckta eller graverade obligationer, helt och hållet dödas, ingifve till den Rätt, som beviljat in-teckningen, de till lånet hörande obligationerna. Kunna ej alla obligationerna företes, vise jernvägens egare i fråga om de felande obligationerna att den på dem grundade fordringsrätt, enligt obligationernas lydelse då in-teckning för dem beviljades, emot honom förlorats. Rätten göre anteckning i inskrif-ningsboken om in-teckningens dödande och låte å de ingifna obligatio-nera öfverkorsa in-teckningsbeviset.

Vill jernvägens egare, innan obligationslån blifvit till fullo guldet,

låta döda inteckning, så vidt den utgör säkerhet för infriade obligationer, ingifve till Rätten dessa obligationer, hvarefter Rätten förfar i enlighet med hvad här ofvan är sagdt.

12 §.

1 mom. Är jernväg, i hvilken inteckning blifvit faststald, såld efter utmätning å offentlig auktion, eller under konkurs i den ordning, som för försäljning af konkursbos fasta egendom är stadgad, och finnes deri inteckning för fordran, som icke kunnat af köpeskillingen gäldas, då må, på ansökan af ny egare, hvars eganderätt till jernvägen blifvit inskrifven, inteckningen dödas, utan hinder deraf att den handling, hvarå inteckningen beviljats, ej företes i hufvudskrift. Egaren gifve till Rätten in bevis om de inteckningar, som vid jernvägens försäljning deri funnos, så ock handling, som visar köpeskillings fördelning borgenärerna emellan, samt intyg att denna fördelning blifvit af dem godkänd eller vunnit laga kraft. Rätten förfar derefter som i 23 § i förordningen angående inteckning i fast egendom den 16 Juni 1875 stadgas.

2 mom. Har inteckning i jernväg på grund deraf att konkurs inträffat blifvit genom laga kraft egande beslut förklarad vara utan verkan, då må ock på ansökan af ny egare, hvars eganderätt till jernvägen blifvit inskrifven, inteckningen dödas, utan hinder deraf att den handling, hvarå inteckning beviljats, ej företes i hufvudskrift; dock skall kallelse å inteckningshafvaren utfärdas och derefter med ärendet så förfaras som i 23 § i nämnda förordning stadgas.

13 §.

Har aktiebolag, som enligt af Konungen faststald bolagsordning är bildadt i ändamål att anlägga jernväg, erhållit rätt att enligt gällande författningar om jords eller lägenhets afstående för allmänt behof förvärfva till jernvägen erforderlig jord, och vill bolaget, innan den till jernvägen hörande jord och bolagets eganderätt till jernvägen blifvit, på sätt i 4 § sägs, inskrifna, upptaga lån till visst belopp, under vilkor att långifvaren skall i jernvägen åtnjuta förmånsrätt, som i 14 § stadgas, låte då bolaget till den Rätt, som jemlikt 2 § är vorden förordnad att upptaga frågor angående inteckning i jernvägen, ingifva i hufvudskrift den förbindelse, hvarå fordran grundas, eller, der lånet upptages emot tryckta eller graverade obligationer, de till lånet hörande obligationerna. Rätten inskrifve förmånsrätten i inskrifningsboken för jernvägen och låte med bevis derom förse förbindelsen eller obligationerna.

14 §.

Då inskrifning af förmånsrätt för fordran skett, på sätt i 13 § sägs, njute fordringsegaren näst efter de borgenärer, hvilkas fordringar skola utgå med förmånsrätt efter 17 kap. Handelsbalken, förmånsrätt från inskrifningsdagen i den till jernvägen hörande fasta egendom samt i den rörliga materiel och de inventarier till stationer, verkstäder och andra byggnader, hvilka äro för jernvägen afsedda och höra gäldenären till; dock gälle ej förmånsrätt till ränta, som före utmätning eller början af konkurs upplupen är, för längre tid än tre år. Inskrifning af förmånsrätt, som skett inom en månad före den dag gäldenärs konkurs börjades, vare utan verkan.

15 §.

Söker borgenär, för hvars fordran förmånsrätt enligt 13 § blifvit inskrifven, in-teckning i jernvägen inom ett år efter det kungörelse om inskrifning af gäldenärens eganderätt till jernvägen blifvit tredje gången i allmänna tidningarna införd, då må in-teckningen beviljas ändå att gäldenären det ej medgifvit; och skall, der förmånsrätt är inskrifven för lån, upptaget mot tryckta eller graverade obligationer, in-teckning beviljas till säkerhet för hela obligationslånet, om än in-teckning för blott en af obligationerna är vorden sökt.

Fastställes in-teckningen till säkerhet för lån mot tryckta eller graverade obligationer, utfärde Rätten derom kungörelse, som genom Rät-tens försorg ofördröjligen införes i allmänna tidningarna tre gånger; och vare innehafvare af obligation hörande till sådant lån berättigad att, när han hos Rätten obligationen företer, få den försedd med bevis om den beviljade in-teckningen.

16 §.

Är förmånsrätt för fordran inskrifven på sätt i 13 § sägs, och sökes derefter inom den i 15 § stadgade tid in-teckning för samma fordran, gälle den in-teckning, der den faststald varder, framför in-teckning för fordran, för hvilken förmånsrätt ej varit inskrifven, ändå att den in-teckning äldre är eller å samma dag sökt blifvit. Sökes inom den i 15 § bestämda tid in-teckning för fleras fordringar, för hvilka sådan förmånsrätt blifvit inskrifven, gälle in-teckningarna sins emellan med rätt från den dag, inskrifningen af förmånsrätten skedde.

17 §.

Har för fordran, som skall utgå med förmånsrätt enligt 14 §, in-teckning i jernvägen icke blifvit sökt inom den i 15 § föreskrifna tid, vare förmånsrätten förfallen, hvarom anteckning på jernvägsegarens be-gäran göres i inskrifningsboken.

18 §.

Försummar jernvägsaktiebolag, hvilket erhållit lagfart å den jord, som till jernvägen hörer, att låta inskrifva samma jord och sin egande-rätt till jernvägen, ege Ratten, på framställning af den, som för sin for-dran har förmånsrätt enligt 14 §, att genom vite, minst femhundra kro-nor, tillhålla ledamöterna i bolagets styrelse att fullgöra hvad på dem beror för att inskrifningen må varda verkställd.

Är förmånsrätt för fordran inskrifven på sätt i 13 § sägs, må ej gäldenären innan in-teckning för fordringen blifvit beviljad eller den i 15 § stadgade tid för in-tecknings sökande förflutit, å annan öfverlåta jernvägen utan att Konungen dertill gifvit tillstånd. Öfverlåter gälde-nären utan sådant tillstånd jernvägen, vare öfverlåtelsen utan verkan.

19 §.

Inskrifningsboken för jernvägen skall innehålla, jemte öfverskrift upptagande jernvägens namn, två afdelningar, den ena för inskrifning af eganderätt och den andra för inskrifning af pant- och förmånsrätt.

I afdelningen för eganderätt införas: egarens namn, den till jern-vägen hörande jord, dagen då inskrifning verkställdes, så ock anteck-ningar, hvarom i 4 § 4 och 5 mom. förmåles, samt dagen, då sådan an-teckning skedde.

I afdelningen för pant- och förmånsrätt införas:

dagen då in-teckning eller förmånsrätt sökes;

beloppet af fordran och beskaffenheten af därför utfärdad förbin-delse, eller, der in-teckningen eller förmånsrätten sökes till säkerhet för lån mot tryckta eller graverade obligationer, deras antal och nummer, det eller de belopp, hvarå de särskilda obligationerna lyda, dagen för deras utfärdande och tiden för deras infriande;

dagen då in-teckning beviljades eller förmånsrätt inskrefs, dervid tillika skall utsättas den dag, från hvilken förmånsrätt för beviljad in-teckning gäller; samt

dagen då inteckning blef dödad, samt anteckning hvarom i 17 § förmåles.

I inskrifningsboken skall hvarje anteckning å Rättens vägnar underskrifvas af den ledamot som verkställer anteckningen.

De närmare föreskrifterna om inskrifningsbokens förande meddelas af Konungen.

Den till Rätten ingifna karta och beskrifning öfver jernvägen skall af Rätten förvaras.

20 §.

Öfver ärenden enligt denna lag skall hos Rätten särskildt protokoll föras. I inskrifningsboken göres hänvisning till den § i protokollet, hvari ärendet förekommer.

Då inteckning eller förmånsrätt för fordran sökes, låte Rätten den förbindelse, hvarå fordran grundas, i protokollet införas; dock att, der fråga är om lån mot tryckta eller graverade obligationer af lika lydelse, allenast en af dem eller om de äro af skilda slag, endast en af hvarje slag varder i protokollet intagen.

För hvarje år sände Rätten detta protokoll in till Hofrätten före utgången af nästa månad. Har ärende, som nämndt är, icke förevarit, göre Rätten inom samma tid derom annälan hos Hofrätten.

21 §.

Ärende enligt denna lag må af Rätten upptagas endast å Måndag eller, om helgedag då inträffar, nästa söcknedag derefter.

22 §.

Den som ej nöjes å underrätts beslut i ärende, hvarom i denna lag sägs, eger deröfver sig besvära inom den i 16 kap. 1 § Rättegångsbalken stadgade tid. Öfver Hofrättens utslag må klagan genom besvär hos Konungen fullföljas inom den tid och i den ordning som i 30 kap. 18 § nämnde balk föreskrifves.

Öfvergångsstadganden.

23 §.

Vill aktiebolag, som enligt af Konungen fastställd bolagsordning är bildadt i ändamål att anlägga jernväg och hvilket förr än denna lag

trädt i kraft förvärfvat någon del af jernvägens område i enlighet med gällande författningar om jords eller lägenhets afstående för allmänt behof, vinna inskrifning som i 3 § sägs; och säger bolaget sig icke hafva för lösen eller köpeskillning för den till jernvägen hörande jord men ej kunna fullgöra hvad i 4 § 1 mom. stadgas såsom vilkor för anteckning i lagfartsprotokollet af jorden såsom hörande till jernvägens område, då ege bolaget erhålla offentlig stämning å möjligen varande rättsegare, på sätt nedan sägs.

24 §.

Jernvägsaktiebolag, som af den rätt, hvarom i 23 § sägs, vill sig begagna, åligger att till hvarje Rätt, inom hvars domvärjo jord är belägen, i afseende å hvilken bolaget ej kan fullgöra hvad som erfordras för anteckning af jorden såsom tillhörande jernvägens område, ingifva, jemte karta, af landtmätare bestyrkt uppgift å jorden, samt å de tomter, hemman eller lägenheter, från hvilka den är afskild, eller hvilka deri ingå. Bolaget inlemne ock uppgift å de fång, hvarigenom jorden blifvit förvärfvad, samt bevis, att i det uppgifna området icke ingår annan mark än som för jernvägen och dess drift är erforderlig.

De närmare föreskrifterna angående detta bevis meddelas af Konungen.

25 §.

Rätten utfärde derefter offentlig stämning å okände egare af den jord, som enligt 24 § blifvit uppgifven, så ock å innehafvare af panträtt i sådan jord, att sist före klockan tolf å viss dag näst efter ett år muntligen eller skriftligen anmäla sin egande- eller panträtt.

Stämningen varde å Rättens dörr anslagen ett år före inställelsedagen och i allmänna tidningarna kungjord tre gånger, första gången tio och tredje gången sist fyra månader inuan den dag inträffar. Rätten insände ock stämningen till Konungens Befallningshafvande, hvilken har att ofördröjligen intaga densamma i länskungörelserna.

26 §.

Uraktlåter egare af jord, hvarom i 24 § sägs, eller innehafvare af panträtt i sådan jord att sin rätt å den i stämningen utsatta inställelsedagen anmäla, och har han den ej heller förut hos Rätten anmält, hafve förlorat sin talan, så vidt den inverkar på deras rätt, hvilka i jernvägen erhålla inteckning enligt denna lag.

27 §.

Varder ej inom den tid, som i stämningen blifvit utsatt, eganderätt eller panträtt anmäld, eller visar jernvägsaktiebolaget, att anmäld eganderätt eller panträtt icke vidare är emot detsamma gällande, förklare Rätten i fråga om den jord, som enligt 24 § blifvit uppgifven, att inskrifning deraf må sökas vid den i 2 § omförmälda Rätt, och anteckne lagfartsprotokollet jorden såsom tillhörande jernvägens område, hvar efter med inskrifningen af jorden och eganderätten till jernvägen så förfares som i 4 § 2 mom. stadgas.

Då ny egare söker lagfart å sålunda inskrifven jord, skall förre egarens laga åtkomst anses styrkt, der det visas att hans eganderätt blifvit inskrifven, som nu är sagdt.

28 §.

Har någon fordran till visst belopp hos aktiebolag, som enligt af Konungen fastställd bolagsordning är bildadt i ändamål att anlägga jernväg, hvarom i 1 § sägs, och har den fordran tillkommit innan denna lag trädt i kraft, då må, der borgenären inom sex månader efter det kungörelsen om förordnande af den i 2 § omförmälda Rätt är vorden utfärdad, dock sist före utgången af år 1880, söker inteckning i jernvägen, inteckning beviljas, ändå att gäldenären den ej medgifvit.

29 §.

Sökes inteckning enligt 28 §, skall jernvägsaktiebolaget öfver ansökningen höras; och gälle angående förfarandet dervid samt i fråga om invändning, som af bolaget göres mot sökandens fordran, hvad i 6, 7, 8, 9 och 10 §§ i förordningen om inteckning i fast egendom den 16 Juni 1875 stadgas.

Är inteckning sökt för fordran, hvarför sådan säkerhet ej utfäst varit, hafve gäldenären våld betala, när han vill, ändå att förfallotiden ej inne är.

30 §.

Finner Rätten efter bolagets hörande fordran vara sådan, att inteckning må beviljas, men äro ännu icke den till jernvägen hörande jord och bolagets eganderätt till jernvägen inskrifna, förklare Rätten inteckningsansökningen hvilande i afbidan på sådan inskrifning. Varder ej

inteckningsansökning, som förklarats hvilande, fullföljd inom ett år, efter det kungörelse om inskrifningen blifvit tredje gången i allmänna tidningarna införd, vare ansökningen förfallen.

31 §.

Då inteckningsansökan enligt 28 § göres eller sådan ansökning afslås eller förklaras hvilande, göre Rätten derom anteckning i inskrifningsboken.

När på sådan ansökan inteckning beviljas, gälle om inteckningens införande i inskrifningsboken hvad i 5 § stadgas.

Har inteckningsansökan förfallit som i 30 § sägs, göre Rätten, på begäran af jernvägens egare, derom anteckning i inskrifningsboken.

32 §.

Inteckning till säkerhet för lån, upptaget mot tryckta eller graverade obligationer, skall anses vara sökt, då innehafvare af en utaf obligationerna söker enligt 28 § inteckning för sin fordran. Fullföljes hvilande inteckningsansökan af innehafvare utaf en obligation, gälle sådant för hela det lån, hvartill obligationen hör.

33 §.

Har ansökan om inteckning till säkerhet för lån, upptaget mot tryckta eller graverade obligationer, förklarats hvilande, låte Rätten kungörelse derom ofördröjligen införas i allmänna tidningarna tre gånger.

Lag samma vare, då inteckning till säkerhet för sådant lån blifvit faststeld; och vare innehafvare af obligation hörande till lånet berättigad att, då han hos Rätten obligationen företer, få den försedd med bevis om den beviljade inteckningen.

34 §.

Har ej jernvägsaktiebolaget, inom två månader efter det denna lag trädt i kraft, hos Konungen gjort ansökan om förordnande af domstol att upptaga frågor angående inteckning i jernvägen, utfärdar Konungen sådant förordnande på begäran af borgenär, hvars fordran tillkommit innan denna lag blef gällande.

35 §.

Fullgör ej jernvägsaktiebolaget ofördröjligen hvad för vinnande af inskrifning af bolagets eganderätt till jernvägen är föreskrifvet, ege

Rätten på framställning af fordringsegare, som sökt inteckning och fått inteckningsansökningen förklarad hvilande, på sätt i 30 § sägs, genom vite, minst femhundra kronor, tillhålla ledamöterna i bolagets styrelse att fullgöra hvad på dem beror för att inskrifningen må varda verkställd.

36 §.

Öfverlåter jernvägsaktiebolaget, efter det denna lag trädt i kraft, jernvägen till annan, och sökes inom den i 28 § stadgade tid inteckning för sådan fordran, som i nämnda § sägs, då utgör öfverlåtelsen ej hinder för intecknings beviljande.

37 §.

Sökes inteckning inom den i 28 § stadgade tid till säkerhet för fordran, som i nämnda § sägs, skall konkurs, som uppstår efter det denna lag trädt i kraft, icke verka till förringande af den rätt inteckningsansökningen eljest medför.

38 §.

Är ansökan om inteckning för fordran hvilande, på sätt i 30 § sägs, och varder, förr än inteckningen blifvit beviljad, jernvägen efter utmätning såld å offentlig auktion eller under konkurs i den ordning konkurslagen bestämmer, skall fordringen utgå ur köpeskillingen med samma rätt, som vore inteckning beviljad.

39 §.

Inteckning i jernväg för fordran, som i 28 § sägs, skall, der inteckningen blifvit sökt inom den i samma § stadgade tid, gälla framför inteckning i jernvägen för annan fordran, ändå att den inteckning äldre är.

Hafva flere borgenärer för fordringar, som tillkommit innan denna lag blef gällande, sökt inteckning i jernvägen inom den i nämnda § stadgade tid, ege lika rätt; dock att, der i förbindelse, som sålunda blifvit intecknad, förbehåll finnes om bättre rätt för annan borgenär, och sådan borgenär inom tid, som sagd är, sökt inteckning i jernvägen, brist för den borgenär fylles af hvad belöper å den intecknade förbindelse, hvori dylikt förbehåll finnes intaget.

**Förslag till förordning angående förändrad lydelse af 4 och 5 §§
Konkurslagen den 18 September 1862.**

4 §. 1 mom. Är gäldenär köpman, och visas sådana omständigheter, på grund hvaraf antagas kan, att han öfver en vecka sina betalningar inställt; då ege borgenär, ändå att hans fordran ej förfallen är, söka, att gäldenärs egendom afträdas må. Har borgenär genom Notarius publicus eller i vittnens närvaro uppmanat köpman att betala klar och förfallen gäld, och är den gäld icke inom en vecka derefter gulden; då ege ock den borgenär söka, att gäldenärs egendom till konkurs afträdas skall.

2 mom. Borgenär, som, på sätt särskildt är stadgadt, för sin fordran har förmånsrätt i jernväg inskrifven, eller erhållit inteckning i jernväg eller hvars ansökan om inteckning i jernväg är hvilande, ege söka att gäldenärens egendom till konkurs afträdas skall, då jernvägen blifvit för annans fordran utmätt eller då gäldenären afhändt sig eller för annan borgenärs fordran lemnat såsom pant till jernvägen hörande rörlig materiel eller inventarier i den omfattning, att skäligen anledning är att befara, att återstående materiel och inventarier ej blifva för jernvägens drift tillräckliga.

5 §. Der likväl borgenärs fordran tillkommit senare än de omständigheter, på hvilka han sin ansökning om egendomsafträdet grundar; vare den ansökning utan verkan.

Har borgenär för sin fordran säkerhet genom pant eller inteckning; ege ej heller den rätt i 2 och 3 §§ samt i 4 § 1 mom. omförmäld är, der han ej gitter visa, att panten eller inteckningen till gäldande af hans fordran otillräcklig är.

**Förslag till förordning om särskilda föreskrifter angående utmätning
af vissa jernvägar.**

1 §.

Jernväg, för hvars anläggning Konungen medgifvit rätt till förvärfvande af erforderlig mark enligt gällande författningar om jords eller lägenhets afstående för allmänt behof, må ej delvis utmätas. Ej heller

må rörlig materiel eller inventarier till stationer, verkstäder eller andra byggnader, der den lösa egendomen är för jernvägen afsedd och hörer jernvägens egare till, utmätas annorledes än i sammanhang med jernvägen. Utmätas jernvägen, skall sådan lös egendom tillika i mät tagas.

2 §.

Utmättningsman i den ort, der jernvägens egare bör inför domstol svara i tvistemål, som angå gäld i allmänhet, eger verkställa utmätning af hela jernvägen, tillika med den lösa egendom, som i 1 § sägs.

3 §.

Då utmättningsmannen, till följd af hvad i 85 § Utsökningslagen stadgas, hos öfverexekutor, under hvilken utmättningsmannen lyder, gjort anmälan om utmätning af jernvägen, låte öfverexekutor genast införa kungörelse om utmätningen i allmänna tidningarna äfvensom i länskungörelserna för de län, inom hvilka jernvägen är belägen.

4 §.

Auktion å jernvägen tillika med den lösa egendom, hvilken, på sätt i 1 § sägs, blifvit jemte jernvägen utmätt, skall förrättas af öfverexekutor; och gånge den lösa egendomen i samma utrop som jernvägen.

5 §.

Om betalning af köpeskillingen gälle hvad stadgadt är i fråga om köpeskillning för utmätt fast egendom, och skall köpeskillingen skiftas emellan jernvägen och den lösa egendomen efter de vid utmätningen å dem satta värden.

Vid fördelning af den å jernvägen belöpande andel i köpeskillingen, varde ock hvad å den lösa egendomen faller af öfverexekutor fördeladt; och skall vid fördelningen af köpeskillingen för löseegendomen utdelning enligt förmånsrättsordningen beräknas för hvad af inteckningshafvares fordran icke kan ur köpeskillingen för jernvägen utgå, ändå att för den fordran utmätning ej skett. I öfrigt gälle i fråga om inteckningshafvares rätt till utdelning jemväl ur köpeskillingen för löseegendomen hvad om rätt till utdelning ur köpeskillning för utmättningsvis såld fast egendom för deri intecknad fordran är stadgadt.

**Förslag till förordning angående förändrad lydelse af 16 § i förordningen
angående inteckning i fast egendom den 16 Juni 1875.**

16 §.

Jord, hvilken blifvit, på sätt särskildt stadgas, i lagfartsprotokollet antecknad såsom hörande till jernvägs område, må ej intecknas enligt denna lag. Ej heller må jernväg, hvartill marken till större eller mindre del blifvit förvärfvad enligt gällande författningar om jords eller lägenhets afstående för allmänt behof, med inteckning enligt denna lag belastas, ändock att sådan anteckning, som nu är sagd, om den till jernvägen hörande jord ej skett.

Kanal eller med jernväg eller kanal jemförlig anläggning, hvartill mark förvärfvats på sätt nu är sagdt, må ej enligt denna lag intecknas.

Utdrag af protokollet öfver justitiedepartements-ärenden, hållet å Stockholms Slott Tisdagen den 11 Februari 1879 inför den, under Hans Maj:t Konungens frånvaro, i nåder tillförordnade regering.

Hans Excellens Herr Ministern för utrikes ärendena BJÖRNSTJERNA,
Statsråden: Herr LAGERSTRÅLE,
LOVÉN,
Friherre VON OTTER.

Expeditionschefen Ryding anmälde i underdånighet:

Komiterades för utarbetande af förslag till lag om säkerhet i jernvägar och andra dermed jemförliga anläggningar underdåniga skrifvelse af nästlidne dag, hvarmedelst, sedan Riksdagen i underdånig skrifvelse den 23 Maj sistlidna år anhållit att, enär det vore af den största vigt, att de nya rättsförhållanden, som uppstått genom enskilda jernvägsanläggningar och de för deras åstadkommande upptagna lån, blefve på ett för så väl statens som öfriga långifvare rättvist och ändamålsenligt sätt ordnade, Kongl. Maj:t täcktes låta utarbета och så snart ske kunde för Riksdagen framlägga förslag till lag om säkerhet i jernvägar och dermed jemförliga anläggningar, samt Kongl. Maj:t med föranledande häraf den 12 påföljande Juli åt komiterade uppdragit att utarbета förslag till erforderliga lagstadganden i ifrågavarande ämne, komiterade till fullgörande af berörda nådiga uppdrag i underdånighet öfverlemnad:

Förslag till lag om inteckning i jernväg;

Förslag till förordning angående förändrad lydelse af 17 kapitlet 7, 13, 14 och 15 §§ Handelsbalken;

Förslag till förordning angående förändrad lydelse af 4 och 5 §§ Konkurslagen den 18 September 1862;

Förslag till förordning om särskilda föreskrifter angående utmätning af vissa jernvägar;

Förslag till förändrad lydelse af 3 § i förordningen den 4 Mars 1862 om tioårig preskription och om årsstämming;

Förslag till förordning angående förändrad lydelse af 8 § i förordningen angående lagfart å fång till fast egendom den 16 Juni 1875;

Förslag till förordning angående förändrad lydelse af 16 § i förordningen angående inteckning i fast egendom den 16 Juni 1875;

Förslag till Kongl. kungörelse angående tillägg till Kongl. kungörelsen den 14 Oktober 1875 huru lagfarts- och inteckningsböcker skola inrättas och föras; samt

Förslag till Kongl. kungörelse angående lösen vid underdomstolarne för vissa expeditioner rörande inteckning i jernväg.

Kongl. Regeringen förordnade, i enlighet med föredragandens tillstyrkan, att öfver ifrågavarande sju förstnämnda lagförslag Högsta Domstolens utlåtande skulle, för det ändamål 87 § Regeringsformen omförmäler, genom note ur protokollet inforas.

In fidem

E. Adlersträhle.

Protokoll öfver lagärenden, hållet uti Kongl. Maj:ts
Högsta Domstol Måndagen den 3 Mars 1879.

Andra rummet.

Närvarande:

Justitieråden: ALMQUIST,
CARLESON,
RABE,
OLIVECRONA,
SVEDELIUS,
HERNMARCK,
WEDBERG.

Tillförordnade Byråchefen Revisionssekreteraren Annerstedt fortsatte och avslutade föredragningen af de till Högsta Domstolens utlåtande remitterade förslagen till lag om inteckning i jernväg m. fl.; af hvilka förslag ett tryckt exemplar bifogas detta protokoll.

Förslag till lag om inteckning i jernväg.

I anledning af förslaget till lag om inteckning i jernväg anförde Justitierådet Olivecrona: Det förslag till »lag om inteckning i jernväg», hvilket blifvit till utlåtande af Högsta Domstolen remitteradt, utgör ett försök att lagstifta i ett ämne, som ganska djupt berör vårt lands vigtigaste ekonomiska intressen. Vid en granskning af ett sådant förslag, anser jag mig böra hufvudsakligen tillse, huruvida detsamma hvilat på fullt giltiga grunder. Är detta förhållandet, torde, i händelse förslaget blifver gällande lag, erfarenheten vid tillämpningen snart visa, om jemningar blifva erforderliga i mindre väsentliga delar. Rättelser i sådant

hänseende kunna sedermera utau större svårighet genomföras, allenast grunderna kunna tillerkännas full giltighet.

De grundsatser, som, i en lag om in-teckning i jernväg, böra anses såsom bestämmande, kunna hufvudsakligen hänföras till följande punkter, nemligen:

- 1:o *personen*, som eger att erhålla in-teckning i jernväg;
- 2:o *föremålet* för panträtt i ty fall;
- 3:o den *domstol*, som är behörig att upptaga och pröfva in-teckningsärenden rörande jernväg;
- 4:o *sättet* huru in-teckningsärenden af sådan beskaffenhet skola upp-tagas och behandlas;
- 5:o den *juridiska verkan* af sökt och faststæld in-teckning i jernväg; samt slutligen
- 6:o *huru klagan öfver domstols beslut i dessa ärenden må fullföljas* i högre Rätt.

I afseende på de grundsatser, som vid dessa särskilda punkter blifvit följde, anser jag att förslaget i allmänhet bör betraktas såsom tillfredsställande; men såsom en brist deri måste dock anmärkas, att förslaget icke innehåller något stadgande huru missnöje med beslut, som fattats af den domstol, som upptager och pröfvar in-teckningsärenden, skall fullföljas till högre Rätt. Det hade visserligen äfven varit önskligt om man, vid utarbetandet af den lag, hvarom nu är fråga, kunnat fram-ställa ett förslag till ett fullt ordnad grundbokssystem med afseende på landets enskilda jernvägar, så att man i en enda fastighetsbok för hvarje jernväg haft samlade alla uppgifter rörande eganderätten till jernvägen med dertill hörande jord och samtliga de gravationer, hvilka vidlåda samma jord. Men jag inser allt för väl omöjligheten att, under *närvarande* förhållanden, kunna genomföra ett sådant system. Det synes mig derföre otvifvelaktigt riktigt, att, såsom förslagets författare gjort, först stadga, att all den jord, som utgör jernvägens område under hela dess sträckning mellan tvenne ändpunkter, skall, vid de särskilda *fora rei sitæ*, hvilkas domvärjo jernvägen genomlöper, i lagfartsprotokollet antecknas med det fång, hvarunder jorden förvärfvats, samt att en lik-artad anteckning äfven skall göras i de domstolarne tillhöriga lagfarts- eller fastighetsböcker, innan inskrifning för in-tecknings vinnande kan vid den särskilda in-teckningsdomstolen ifrågakomma. Ty först sedan jern-vägsegarens laga fång blifvit vid alla *fora rei sitæ* erkändt och jern-vägens område, hvilket, såsom en komplex af större och mindre jord-stycken, skall utgöra föremålet för panträtt, blifvit i dessa domstolars protokoll inskrifvet, vinner man full visshet om omfånget af sjelfva det

objekt, hvarpå den sakrätt skall hvila, som genom in-teckning eftersträfvast. En sådan visshet är emellertid absolut nödvändig för att icke den sakrätt, som in-teckning grundlägger, lätteligen skall komma i strid med andra välförvärfvade rättigheter.

Antager man att in-teckning i jernväg kan ske, sedan dess egovälde blifvit efter inskrifning vid *fora rei sitæ* i laga ordning bestämdt, blifver ock nödvändigt att fasthålla den grundsats, att endast jernväg *i sin helhet* kan vara föremål för in-teckning. Förslaget gör visserligen detta, men tillerkänner äfven, under vissa vilkor, åt fordringsegare hos jernvägsaktiebolag, förmånsrätt i jernväg, innan det till jernvägen hörande jordområde och bolagets eganderätt dertill hunnit i vederbörlig ordning inskrifvas. Dock, lika nödvändigt, som förslaget funnit att i särskild förordning föreskrifva, att jernväg ej må delvis utmätas, lika nödigt måste, enligt min tanke, blifva att äfven stadga, att jernväg, såsom utgörande en komplex af smärre jordstycken, afsöndrade från en mängd fastigheter, ej må annorlunda än såsom ett helt för sig afyttras, likaså ock, att afyttring af jernväg icke må ega rum *innan* in-teckning för sökt förmånsrätt vunnits, eller förmånsrätten förfallit, emedan borgenärens förmånsrätt i ty fall eljest lätteligen kunde blifva fullkomligt illusorisk, och ett virrvarr och en oreda uppstå, som medförde stora svårigheter att öfvervinna.

Förslaget har, såsom nyss sades, uppstått och utvecklats den grundsats, att, under vissa vilkor, förmånsrätt i konkurrens med andra borgenärer skall åt jernvägsaktiebolags borgenärer kunna beredas i den till jernvägen hörande fasta egendom med tillbehör af rörlig materiel, m. m. innan ännu den till jernvägen hörande jord och egarens eganderätt dertill blifvit i stadgad ordning inskrifven. Denna grundsats måste betraktas såsom varande af exceptionel beskaffenhet, och emot densammas godkännande skulle visserligen många betänkligheter kunna framställas. Men den betingas utan tvifvel af nödvändigheten, och vill man ernå det med lagförslaget åsyftade ändamålet, måste man derföre låta betänkligheterna vika och erkänna grundsatsen. Ty, under den tid, som förlöper under byggandet af jernväg och intill dess förvärfvandet af all dertill erforderlig jord hunnit försiggå och inskrifning af eganderätten dertill kunnat ske, är i de flesta fall oundgängligen nödigt att förskaffa dem, som under tiden försträckt medel till byggnaden, någon säkerhet, i händelse jernvägsaktiebolag skulle råka i obestånd; och någon lämpligare säkerhet, än lagförslaget i detta afseende framställt, torde näppeligen vara möjligt att åt försträckningsgifvare i detta hänseende bereda.

Emot förslaget's särskilda bestämmelser framställes följande anmärkningar:

§ 1.

Justitierådet *Olivecrona* yttrade: Denna § synes mig, för att utgöra ett adæquat uttryck af hvad den är ämnad att innehålla, böra gifvas följande förändrade lydelse:

Jernväg, för hvars anläggning — — — må, såsom pant för fordran, intecknas i den ordning här nedan stadgas.

§ 2.

Justitierådet *Olivecrona* yttrade: Denna § innehåller, att ärenden angående »inteckning enligt denna lag» skola upptagas och prövas af den Rådstufvurätt, hvilken Konungen, på ansökan af jernvägens egare, förordnat, om hvilket förordnande Konungen låter utfärda allmän kungörelse.

Mig synes, att forum för behandling af inteckningsärenden, rörande enskilda jernvägar, skulle kunna på ett lämpligare sätt bestämmas, än som i denna § skett sålunda, att Konungen skall i *hvarje särskildt fall* förordna en viss Rådstufvurätt att vara forum för sådana ärendens behandling och om sådant *utfärda allmän kungörelse*, från hvilken senare, i flera fall, skall beräknas fatalietid, såsom man finner af åtskilliga stäl- len i de efterföljande §§ i denna lag. Det förefaller mig vara både enklare och för den stora allmänheten vida beqvämare att för samtliga privata jernvägar i riket ega ett enda forum för upptagande och pröfning af alla ärenden angående inteckning i dessa jernvägar. Man skulle derigenom till en början undvika att, såsom nu skett, på icke mindre än åtta särskilda ställen i lagen upprepa hänvisningar till den Rätt, som blifvit förordnad att upptaga frågor angående inteckning i jernväg efter § 2. Hela § 32 blefve dessutom öfverflödig. Egde man i lagen föreskrift att blott en domstol vore sådant forum, visste allmänheten genast, hvart- hän man i dylika inteckningsärenden skulle vända sig. Man behöfde icke forska efter den eller den jernvägens särskilda domstol för intecknings- ärenden, icke heller göra sig underrättad när allmän kungörelse derom blifvit utfärdad eller behålla i minnet de fatalietider, som från samma kungörelser skola iakttagas. Dessutom skulle det utan tvifvel vara en verklig vinst att på ett enda ställe i riket kunna finna säkra uppgifter angående såväl omfånget af den till hvarje enskild jernväg hörande jord som ock den förmånsrätt eller panträtt, som för fordringar hos jernvä- gens egare häftade vid samma jord.

Såsom vederbörligt forum för inteckningsärenden rörande privata jernvägar, anser jag därför Rådstufvurätten i rikets hufvudstad vara mest lämplig. Den tillökning i göromål, som för denna domstol sålunda skulle kunna uppkomma, torde dock ej böra anses blifva alltför mycket betungande, enär antagligen icke alla enskilda jernvägars egare på en gång lära komma att annåla sig om inskrifning i inteckningsboken. Dessutom, sedan inskrifning af jernvägens område en gång skett, torde endast ganska få förändringar deri förekomma; och då i betraktande tages, att inteckningsförnyelse icke skall ega rum, är det klart att de vidare anteckningar, som i inteckningsboken skola införas, hvarken blifva många eller vidlyftiga, och sålunda icke synnerligen besvärande för den af mig föreslagna allmänna domstol för inteckningsärenden rörande rikets enskilda jernvägar. I anledning häraf hemställer jag, att § 2 måtte erhålla följande förändrade lydelse:

Ärenden angående inteckning enligt denna lag upptagas och pröfvas af Stockholms Rådstufvurätt.

§ 3.

Justitierådet *Olivecrona* yttrade: Till följd af den af mig föreslagna förändrade lydelsen af § 2, föränlåtes jag ock att hemställa, att slutorden i § 3: »den Rätt, som enligt § 2 blifvit af Konungen förordnad» må utbytas mot orden: *nämnde Rätt.*

§ 4. 1 mom.

Justitierådet *Wedberg* yttrade: Meningen med den här förekommande föreskrift om skyldighet för jernvägsegare att visa att inteckning för fordran i jord, som han förvärfvat på annat sätt än genom expropriation, icke är beviljad eller på pröfning beroende, synes mig kunna bättre uttryckas dermed, att egaren ålägges visa att jorden är fri från inteckning för fordran, och att frågan om sådan inteckning ej är på pröfning beroende.

Justitierådet *Svedelius* yttrade: Ehuru det visserligen synes ligga i sakens natur, att klagan öfver Rättens beslut i dylikt ärende, som i 1 mom. omförmåles, må genom besvär fullföljas i den ordning som för lagfartsärenden i allmänhet finnes stadgad, torde likväl uttrycklig föreskrift i nämnda hänseende böra i lagen införas. Häruti instämde Justitierådet *Wedberg*.

Justitierådet *Rabe*, med hvilken Justierådet *Hernmarck* förenade sig, afgaf följande yttrande: *Då* stadgandet, att jernvägsegaren skall visa icke allenast att han är egare till den jord, hvarom fråga är, utan äfven

att han erhållit lagfart å jorden, derest han enligt lagfartslagen är skyldig att med sitt fång lagfara, synes mig kunna gifva anledning till den föreställning, att för jernvägsegaren icke vore nog att angående sin eganderätt till jorden förebringa enahanda bevisning, som för beviljande af inteckning i annan fast egendom erfordras i afseende å eganderätten till sådan egendom; *då*, till förekommande af oreda och förvecklingar samt med hänsyn till innehållet af 24 och 26 §§ i Förordningen den 14 April 1866 angående jords eller lägenhets afstående för allmänt behof, det, efter min tanke, bör jemväl beträffande exproprierad jord föreskrifvas, att jorden skall vara fri från inteckning; *då*, om detta sker, föreskriften att, derest jorden är exproprierad, visas skall, att lösen för densamma är vorden i stadgad ordning utgifven, lärer, äfven om en sådan föreskrift eljes kunde anses nödig, blifva öfverflödig; samt *då* det icke kan behöfva styrkas, att inteckning för fordran »icke är beviljad», men väl att jorden är fri från dylik inteckning och ansökning derom ej på pröfning beroende, äfvensom, derest jorden blifvit genom köp förvärfvad, att tiden för intecknande af ogulden köpeskilling tilländagått, hemställes att 1:a momentet i 4 § måtte i anmärkta hänseenden ändras och i den antyddas syftningen omredigeras, hvarjemte momentet lämpligen torde böra få det tillägg, att, om jernvägsegaren är missnöjd med beslut, som Rätten i ärendet meddelar, han må öfver beslutet sig besvara på sätt 64 § i Förordningen den 16 Juni 1875 angående inteckning i fast egendom innehåller vidkommande beslut i inteckningsärende, hvarom samma förordning handlar.

Angående 2, 3, 4 och 5 mom. i 4 § yttrade Justitierådet *Rabe*: Hvad dessa moment innehålla torde, derest min hemställan vid 1:a momentet godkännes, böra upptagas i särskild § eller särskilda §§ med den ändring i redaktionen, som till följd deraf blir nödig; men derjemte synes mig 5:e momentet böra erhålla en förändrad lydelse. Så som detta moment i förslaget är affattadt, innefattar det en ovilkorlig föreskrift, att om jernväg, i fråga om hvars område i lagfartsprotokollet skett anteckning, som i 1 mom. sägs, öfvergått till ny egare, denne skall vid den enligt 2 § förordnade Rätt söka inskrifning af sin eganderätt. Jag kan dock ej inse, hvarföre nye egaren, derest han icke vill inteckna jernvägen, skall vara »*pligtig*» söka inskrifning af sin eganderätt, allra minst om den till jernvägen hörande jord och förre egaren icke blifvit inskrifna; och, så framt nye egaren icke ålägges att söka inskrifning af sin eganderätt, lärer hans lagfartsansökan icke böra afslås på den grund, att han icke sökt inskrifning. Efter mitt omdöme bör i 5:e momentet stadgas, att, om nye egaren hos den i 2 § omförmälda Rätt an-

måler sitt fång med företeende af laga åtkomsthandling, han skall anses hafva sökt inskrifning af sin eganderätt, men att inskrifning deraf ej må beviljas, innan han styrkt, att han vid hvarje Rätt, hvarunder jernvägens område lyder, erhållit lagfart å den till jernvägen hörande jord, som är inom Rättens domvärjo belägen, äfvensom att annan icke samma dag derå sökt lagfart; i sammanhang hvarmed föreskrift borde meddelas, att, då nye egaren hos inskrifningsdomstolen gör anmälan, som nämnd är, anteckning derom skall uti inskrifningsboken införas.

Justitierådet *Olivecrona* yttrade: Af enahanda anledning som vid nästföregående § hemställes ock, att de uti 2:a, 3:e och 5:e momenten af § 4 förekommande ord »den Rätt, som enligt § 2 blifvit förordnad att upptaga frågor angående inteckning af jernvägen» måtte utbytas mot: *Stockholms Rådstufvurätt*, samt att enahanda utbyte af ord måtte ega rum i § 13. Dessutom torde i 2 mom. af § 4, der det heter: »inskrifva jorden» böra för större tydlighets skull införas följande ord: *inskrifva all den till jernvägen hörande jord.*

§ 6.

Justitierådet *Rabe* yttrade: Till förekommande af den uppfattning, att, om å samma dag inteckning sökes af förre egaren och inskrifning af nye egaren, inteckningsansökningen må beviljas, derest den skett före nye egarens ansökan, torde 6 § böra omredigeras.

Häruti instämde Justitierådet *Olivecrona*.

§ 7.

Justitierådet *Olivecrona* yttrade: Af orsak, som jag redan angifvit, hemställer jag att till denna § må fogas ett tillägg, så att §:n må erhålla följande lydelse: Jernväg må endast i sin helhet intecknas *eller afyttras.*

§ 8.

Justitierådet *Wedberg* yttrade: Enär den inteckningshafvare tillkommande förmånsrätt i här nämnda lösa egendom icke eger rum, derest samma egendom öfvergått till annan egare, än den som är för skulden ansvarig, hemställes att orden *höra jernvägens egare till* måtte utbytas till *höra gäldenären till.*

Häruti instämde Justitierådet *Svedelius*, hvarefter Justitierådet *Wedberg* tillade: Då inteckning, som sökes inom en månad före den dag gäldenärs konkurs börjas, är utan verkan, förmenar jag det vara obehöfligt att tillägga att inteckning, som sökes samma dag eller derefter,

ej heller gäller. Jag anser derföre sista punkten i andra stycket af denna § kunna utgå.

Justitierådet *Hernmarck* instämde i Justitierådet Wedbergs yttrande om utbytande af orden »jernvägens egare» mot »gäldenären», samt yttrade vidare: Efter mitt förmenande saknas giltigt skäl att i fråga om betalning ur löseegendom gifva inteckningshafvarens fordran företräde framför så väl de fordringar, för hvilka sådan egendom blifvit i mät tagen, som ock förmyndaremedel samt de utskylder till Kronan, som ej utgå för fast egendom, och hemställer jag derföre att, i öfverensstämmelse med hvad förslaget innehåller angående förmånsrätt enligt 14 §, uti förevarande § måtte stadgas, att inteckningshafvaren skall åtnjuta förmånsrätt uti ifrågavarande löseegendom näst efter de borgenärer, hvilkas fordringar skola utgå med förmånsrätt efter 17 kap. Handelsbalken.

Justitierådet *Rabe* anförde: I första punkten af denna § föreslås, att inteckningshafvare skulle ega förmånsrätt enligt 17 kap. 9 § Handelsbalken i den till jernvägen hörande fasta egendom, »hvilken är inskrifven». Sistnämnda bestämning torde, med afseende å inskrifningsbokens föreslagna innehåll, möjligen kunna framkalla tvekan, huruvida till jernvägens fasta egendom finge räknas allt hvad dertill eljes borde hänföras. På grund häraf och med hänsyn jemväl till innehållet i 18 § af 1875 års Inteckningsförordning, hemställer jag att det i 1:a punkten af 8 § finge heta, att inteckning i jernväg gäller med förmånsrätt såsom i 17 kap. Handelsbalken stadgas angående inteckning i annan fast egendom.

Beträffande den förmånsrätt, som inteckningshafvare skulle enligt förslaget åtnjuta i viss lös egendom; så och *då* denna förmånsrätt icke är sakrätt och förty, efter mitt omdöme, ej bör kunna göras gällande i fråga om annan egendom, än som tillhör *gäldenären*, eller i annat fall, än *då* gäldenären blifvit försatt i konkurs; *då* enligt allmän lag utmätning af lös egendom, utom i vissa utsatta fall, medför sakrätt, och i min tanke rättslig grund ej förefinnes att inskränka verkan af utmätning mer, än redan skett; *då* jemlikt förslaget icke blott bolag utan äfven hvarje enskild person, som eger jernväg, skulle få inteckna densamma och det synes mig obilligt att, derest denne använt sina myndlingars tillgångar för anläggning eller driften af jernvägen, den nu föreslagna förmånsrätten skulle gå framför de omyndigas för fordran hos förmyndaren; *då* jag icke heller finner giltigt skäl förekomma, hvarföre den ifrågavarande förmånsrätten skulle ega företräde framför Kronans förmånsrätt för utskylder, hvilka ej för fast egendom utgå; och *då* förmånsrättens föremål synes mig böra något närmare bestämmas, än i förslaget skett, anser jag hvad förslaget angående denna förmånsrätt inne-

håller böra ändras så, att in-teckningshafvare förklaras skola näst efter Kronan för utskylder, hvilka ej för fast egendom utgå, njuta förmånsrätt till betalning ur rörlig materiel, som hör gäldenären till, så ock ur honom tillhöriga inventarier till stationer, verkstäder eller andra för jernvägens behof begagnade byggnader, så framt nämnda materiel och inventarier äro för jernvägen afsedda.

§ 11.

Justitierådet *Rabe* afgaf följande af Justitierådet *Hernmarck* biträdda yttrande: Det torde böra anmärkas, att frågan, huruvida fordringsrätten mot jernvägens egare på grund af obligationer, som ej kunna företes, gått förlorad, bör bedömas efter den lydelse, som obligationerna hade, då in-teckning för dem beviljades.

§ 12.

Justitieråden *Rabe*, *Olivecrona* och *Hernmarck* förenade sig i följande af den sistnämnde afgifna yttrande: Stadgandena i 24 § af 1875 års In-teckningsförordning, huru förfaras skall vid dödandet af in-teckning, som på grund af inträffad konkurs förklarats vara utan verkan, äro i viss mån afvikande från hvad i 23 § af samma författning föreskrifves angående förfarandet, då ny egare af utmätningssvis eller under konkurs försåld fast egendom vill få densamma frigjord från in-teckning för fordran, som icke kunnat af köpeskillingen gäldas. Då dessa bestämmelser äro af beskaffenhet att i väsentliga delar böra vinna tillämpning äfven i frågor om in-teckning i jernväg, men förslaget 12 §, hvilken behandlar samma ämne som förrberörda två §§, stadgar ett fullkomligt likartadt förfaringssätt för de särskilda fall, som i dem afses, hemställas, att ifrågavarande § måtte omarbetas i hufvudsaklig öfverensstämmelse med ofvan åberopade föreskrifter.

Justitierådet *Svedelius* yttrade: Enligt denna §, efter ordalydelsen tolkad, skulle jemväl för det fall att in-teckning i jernväg på grund deraf, att konkurs inträffat, blifvit genom laga kraft egande beslut förklarad vara utan verkan, den nye egaren till jernvägen icke kunna erhålla dödande af in-teckningen, med mindre han till Rätten inlemnade bevis om de in-teckningar, som vid jernvägens försäljande deri funnos, äfvensom handlingar, som utvisade huru köpeskillingen blifvit borgenärerne emellan fördelad, och att fördelningen vunnit laga kraft; men enär dylik tillämpning af ifrågavarande stadgande icke kan anses genom

förslaget åsyftad, torde till undvikande af missförstånd denna § böra genom ändrad uppställning lämpligen förtydligas.

Uti detta yttrande instämde Justitierådet *Wedberg*.

§ 13.

Justitierådet *Rabe* yttrade: Då den här föreslagna förmånsrätten ej får inskrivas i annat fall, än när gäldenären derom gör ansökan, är öfverflödigt föreskrifva, att han skall till Rätten ingifva skriftligt, af vittnen styrkt medgifvande dertill; i hvilket yttrande Justitieråden *Svedelius*, *Hernmarck* och *Wedberg* instämde.

§ 14.

Justitierådet *Wedberg* yttrade: I likhet med hvad vid 8 § blifvit anmärkt, bör äfven här i stället för *jernvägens egare* sättas *gäldenären*.

Vare sig sista punkten i 8 § bibehålles eller icke, torde åt sista punkten i 14 § gifvas en lydelse, öfverensstämmande med hvad i 8 § varder stadgad.

Justitieråden *Olivecrona*, *Svedelius* och *Hernmarck* instämde i Justitierådet *Wedberg*s framställning om utbytande af orden »jernvägens egare» mot »gäldenären».

Justitierådet *Rabe* yttrade: Ifrågavarande § torde, om min vid 8 § gjorda hemställan godkännes, böra i öfverensstämmelse dermed omredigeras. För öfrigt instämmer jag med Justitierådet *Wedberg* deri, att orden: »jernvägens egare» böra utbytas mot »gäldenären».

§ 15.

Justitierådet *Wedberg* yttrade: Det torde vara nödigt att i första stycket af denna § varder utmärkt att in-teckning ej må beviljas, i det fall att jernvägen öfvergått till annan egare än gäldenären, derest ej den nye egaren skulden å sig tagit.

Justitieråden *Rabe* och *Hernmarck* instämde i Justitierådet *Wedberg*s yttrande, med erinran dock att, i händelse den af dem vid 18 § gjorda hemställan bifölles, ändring i förevarande § ej vore erforderlig.

§ 17.

Justitieråden *Rabe*, *Olivecrona*, *Hernmarck* och *Wedberg* förenade sig i följande yttrande: I slutet af denna § synes böra tilläggas, att i der omnämnda fall anmärkning, på jernvägsegarens begäran, skall i inskrif-

ningsboken göras derom att förmånsrätten upphört att gälla; hvarjemte erinras, att, derest denna anmärkning godkännes, ett tillägg i anledning deraf föranledes i 19 §.

§ 18.

Justitierådet *Herrmarck* yttrade: I sammanhang med det här meddelade stadgandet, hvars syftemål är att förekomma att den borgenär, som för sin fordran har förmånsrätt enligt 14 §, skulle, genom jernvägsaktiebolagets tredska att låta inskrifva sin eganderätt till jernvägen, beröfvas förmånen att för fordringen erhålla realsäkerhet medelst inteckning, hade efter mitt förmenande förslaget bort innehålla föreskrifter, som kunde lemna garanti för att borgenären, i händelse bolaget råkar på obestånd innan inteckning sökes, skall komma i åtnjutande af omförmälda förmånsrätt. Efter förslaget möter icke något hinder för bolaget att helt och hållet omintetgöra denna rätt derigenom, att bolaget afhänder sig all den fasta och lösa egendom, i hvilken borgenären skulle hafva företräde till betalning. Att lagstiftningen skulle göra en inskränkning i bolagets befogenhet att afyttra den lösa egendomen torde väl ej böra ifrågasättas, hvaremot det efter min tanke ej kan möta betänklighet att förbjuda bolaget att afhända sig den fasta egendomen eller någon del deraf. Ett sådant förbud, hvars ändamål allenast vore att betaga bolaget möjligheten att göra borgenärens ifrågavarande rätt fullkomligt illusorisk, bör följaktligen ej blifva gällande längre än intill utgången af den tid, under hvilken han enligt 15 § eger att i stället för förmånsrätt erhålla inteckningssäkerhet, det vill säga till dess ett år förflutit från det kungörelse om inteckning af gäldenärens eganderätt till jernvägen blifvit tredje gången i allmänna tidningarne införd. För omförmälda ändamål erfordras, dock att tillika stadgas någon påföljd i händelse bolaget skulle trots förbudet öfverlåta fast egendom, och i sådant afseende torde det blifva tillfyllestgörande, om bolaget i nämnda fall vore underkastadt tvångskonkurs, och den skedda öfverlåtelsen förklarades vara ogiltig.

På grund häraf får jag hemställa, att i 18 § måtte införas ett tillägg af hufvudsakligen följande innehåll:

Har borgenär förmånsrätt för sin fordran inskrifven; då må bolaget ej innan ett år förflutit ifrån det kungörelse om bolagets eganderätt till jernvägen blifvit tredje gången i allmänna tidningarne införd, till annau öfverlåta den till jernvägen hörande fasta egendom eller någon del deraf. Sker det, ege borgenären söka att bolagets egendom till konkurs afträdas skall; och vare öfverlåtelsen utan verkan.

Justitierådet *Oliverona* anförde: Såsom jag förut anmärkt, måste den rätt blifva fullkomligt illusorisk, hvilken en borgenär erhåller för sin fordran, då han väl fått inskrifning af förmånsrätt i den till jernvägen hörande fasta egendom med rörlig materiel o. s. v., men detta skett *innan* den till jernvägen hörande jord och gäldenärens eganderätt till jernvägen blifvit, på sätt i 4 § sägs, inskrifna, derest det skulle tillåtas jernvägsaktiebolag att, förr än inteckning beviljats, eller den juridiska verkan af den sökta förmånsrätten upphört, afyttra jernvägen. Ett uttryckligt förbud emot all afyttring af jernväg i ty fall torde derföre i denna § böra införas af innehåll, att, *innan inteckning för inskrifven förmånsrätt vunnits eller verkan af den inskrifna förmånsrätten förfallit*, må det icke vara jernvägens egare tillåtet att densamma föryttra.

Justitierådet *Rabe* yttrade: I stället för hvad denna § innehåller anser jag böra stadgas, att jernvägsaktiebolaget ej må, så länge den ifrågavarande förmånsrätten gäller, eller, med andra ord, innan densamma öfvergått till inteckning eller den i 15 § utsatta tid för sökande af inteckning förflutit, å annan öfverlåta jernvägen utan att denne tagit gälden å sig och Konungen till öfverlåtelsen gifvit tillstånd, samt att, om eljes öfverlåtelse sker, bolaget må på den förmånsrättsegande borgenärens yrkande försättas i konkurs och öfverlåtelsen icke mot honom ega verkan. Bör bolagets lånebehof genom lagstiftningen tillgodoses, innan inskrifning af den till jernvägen hörande jord och bolagets eganderätt till jernvägen skett, synes mig meddelande af ett sådant stadgande, som det af mig föreslagna, vara nödigt, enär i annan händelse bolaget svårligen torde kunna få sitt lånebehof tillfredsstäldt. Lämpligt torde ock ett dylikt stadgande vara såsom skydd för den, hvilken, då obligationer, gällande med allenast omförmälda förmånsrätt, utbjudas i penningemarknaden, köper sådana, men ej förstår skilnaden emellan nämnda förmånsrätt och sakrätt, såsom utan tvifvel fallet är med en stor del af allmänheten.

Om en föreskrift i den syftning jag föreslagit blir meddelad, kommer derigenom långifvarens risk till följd af gäldenärens underlåtenhet i afseende å inskrifning af den till jernvägen hörande jord och sin eganderätt att i väsentlig mån minskas, på samma gång gäldenärens intresse att så snart som möjligt vinna inskrifning komme att i hög grad ökas; — och, vid sådant förhållande, synes mig något egentligt behof icke förefinnas af de i 18 § nu förekommande bestämmelser, hvilkas tillämpning å vexlande ledamöter i bolagets styrelse och äfven i andra hänseenden torde blifva synnerligen svår.

§ 19.

Justitieråden *Olivecrona*, *Svedelius*, *Hernmarck* och *Wedberg* förenade sig i följande yttrande: Då lämpligast synes att formulär till inskrifningsboken varder, i likhet med hvad i fråga om formulären till lagfarts- och inteckningsböckerna skett, fastställt af Konungen, tillstyrkes att, i stället för bestämmelsen att vid inskrifningsbokens förande skall följas det vid förslaget fogade formulär, måtte stadgas, att de närmare föreskrifterna om bokens förande meddelas af Konungen.

Justitieråden *Olivecrona* och *Hernmarck* tillade: Vidare och enär med afseende å det vitsord, som enligt förslaget skall tillkomma anteckningarna i boken, det är af synnerlig vigt, att desamma blifva fullt tillförlitliga; samt det uppenbarligen skulle bidra till vinnande af större säkerhet i detta afseende, om hvarje anteckning blefve underskrifven af den ledamot af Rätten eller den tjänsteman, som anteckningen verkställt, bör efter Justitierådens tanke en bestämmelse härom i 19 § inflyta.

Justitierådet *Rabe* yttrade: Till undanrödjande af tvekan, när inskrifningsbok för jernväg skall uppläggas, synes mig böra föreskrifvas, att sådant skall ske så snart Konungen förordnat viss Rådstufvurätt att handlägga inteckningsärenden angående jernvägen. För öfrigt instämmer jag i det af Justitieråden *Olivecrona*, *Svedelius*, *Hernmarck* och *Wedberg* afgifna yttrande.

Justitieråden *Rabe*, *Olivecrona*, *Svedelius*, *Hernmarck* och *Wedberg* ansågo, att efter 20 § borde införas dels ett stadgande, att Rådstufvurätten eger upptaga inskrifnings- eller inteckningsärende, hvarom förslaget handlar, endast å måndag eller, om helgdag då inträffar, nästa söknedag der-efter, dels ock en föreskrift, att talan mot Rättens beslut må fullföljas i den ordning, som för inteckningsärenden i allmänhet är stadgad.

§§ 21 och 22.

Justitieråden *Rabe*, *Svedelius* och *Wedberg* förenade sig om följande yttrande: Med afseende å innehållet af 24 och 25 §§ och på det den offentliga stämningen ej måtte tillerkännas annan verkan eller betydelse, än som af berörda §§ uttryckligen följer, hemställes att slutet af 21 § ändras så, att det kommer att innehålla endast ett förklarande, att i §:n omförmälda bolag eger i der uppgifna fall erhålla offentlig stämning å alla dem, hvilka, hvad angår den jord, som i stämningen nämnes, förmena sig på grund af egande- eller panträtt hafva anspråk mot bolaget.

Då de i 22 § omnämnda handlingar böra ingifvas icke »till hvarje Rätt, under hvilken jernvägens område lyder» utan till hvarje Rätt,

inom hvars domvärjo jorden är belägen, i afseende å hvilken bolaget ej kan fullgöra hvad som erfordras för jordens antecknande såsom hörande till jernvägen, synes äfven 22 § böra i någon mån omredigeras.

Justitierådet *Hernmarck* yttrade: Uttrycket »låta inskrifva den till jernvägen hörande jord och sin eganderätt till jernvägen» torde lämpligen kunna utbytas mot »vinna inskrifning på sätt i 3 § sägs»; hvarjemte meningen med de i slutet af §:n förekommande orden »då må bolaget — — — pant för fordran» efter min tanke tydligare återgifvas medelst »då ege bolaget förfara på sätt nedan sägs».

I detta yttrande instämde Justitierådet *Olivecrona*.

§§ 23 och 24.

Justitieråden *Rabe*, *Svedelius* och *Wedberg* yttrade: Om den vid 21 och 22 §§ gjorda hemställan godkännes, föranledes deraf ändring jemväl i redaktionen af 23 §:ns 1:a punkt, hvilken i allt fall lärer böra rättas så, att ordet »okände» framför »egare» ej må kunna hänföras äfven till »innehafvare af panträtt», hvarjemte emellan orden »dag» och »efter» torde böra insättas: *näst*.

Justitieråden *Rabe*, *Svedelius* och *Hernmarck* ansågo, att i 24 § efter ordet »förut» borde införas: *hos Rätten*, och slutet af §:n ändras så, att det komme att otvetydigt afse för hvilkas fordringar inteckning i jernvägen kan *varda beviljad*.

Justitierådet *Olivecrona* yttrade: I afseende på dem, hvilka genom ediktal-stämning, på sätt § 23 innehåller, skola kallas, synes mig en klarare föreskrift böra gifvas, än samma § i det remitterade förslaget uttrycker; och med hänsyn till den juridiska verkan af en sådan stämning, måste den göras fullt peremptorisk, så vida det syftemål skall ernås, som en dylik stämning är ämnad att åstadkomma.

Första punkten af § 23 synes mig därför böra gifvas följande lydelse: *Rätten utfärde derefter offentlig stämning på alla dem, hvilka, på grund af eganderätt eller panträtt, förmäna sig ega anspråk att göra gällande på jord, hörande till jernvägens område, att, sist före klockan tolf å viss dag näst efter ett år muntligen eller skriftligen sina rättsanspråk anmäla;*

samt § 24 omredigeras sålunda:

Uraktlåter den, hvilken vill göra anspråk gällande, såsom i § 23 sägs, att sådant sist å den i stämningen utsatta inställeledagen anmäla, och har han det ej heller förut hos Rätten anmält, hafve all vidare talan derå förlorat.

§ 25.

Justitieråden *Hernmarck* och *Wedberg* afgåfvo följande yttrande: Uti första stycket torde böra tilläggas, att Rättens anteckning af jorden, såsom hörande till jernvägens område, bör ske i *lagfartsprotokollet*, samt att hvad i 4 § 2 mom. stadgas skall gälla äfven om *inskrifningens kungörande i tidningarne*.

I senare stycket bör ordet *jernväg* utbytas mot *jord*.

Justitierådet *Olivecrona* yttrade: Hvad andra punkten af denna § innehåller utgör ett ämne, hvarom, enligt mitt förmenande, icke bör gifvas föreskrifter i en förordning om inteckning i jernväg. Jag hemställer derföre att denna punkt må utgå ur förslaget.

Justitierådet *Rabe* anförde: I första punkten af denna § torde tillägg eller erinran böra införas angående anmärkning i lagfarts- eller fastighetsboken om anteckningen i lagfartsprotokollet, att jorden tillhör jernvägens område.

Hvad andra punkten i förevarande § innehåller anser jag böra utgå, såsom innefattande ett till ifrågavarande lag icke hörande ämne. Det är för öfrigt icke i hvarje fall gifvet, att ej jernvägsbolaget erhållit eller kan erhålla lagfart å jord, om hvilken den offentliga stämningen handlat; och i sådan händelse är nye egaren, som alltid är skyldig att å sitt fång *söka* lagfart, äfven i tillfälle styrka förre egarens åtkomst. Efter min åsigt bör i andra punkten, i stället för hvad der nu sägs, stadgas, att, om jord blifvit enligt 25 §:ns 1:a punkt antecknad såsom tillhörande jernvägens område och jernvägen öfvergår å ny egare, denne, för att vinna inskrifning af sin eganderätt, icke behöfver styrka, att lagfart å jorden honom beviljats, utan endast att han *sökt* lagfart och att annan icke derom gjort ansökan samma dag eller instämt sådan talan, hvarom i 13 § Lagfartslagen förmåles.

§ 26.

Justitierådet *Wedberg* yttrade: I efterföljande §§ hänvisas till den i 26 § *stadgade tid*. Vid tillämpning häraf kan missförstånd uppstå, enär det kan synas som om två tider äro här stadgade. Jag hemställer derföre, om icke sådant missförstånd kunde förebyggas, derest det stadgas, att, om borgenärerne *inom sex månader efter det kungörelsen om förordnande af den i 2 § omförmälda Rätt blifvit utfärdad och före utgången af år 1880*, hos Rätten söker inteckning i jernvägen, inteckningen må beviljas ändå att gäldenären den ej medgifvit.

Justitierådet *Olivecrona* anförde: Det kan ingalunda vara rätt lämp-

ligt att, på sätt förslaget i denna § föreskrifvit, stadga två fatalietider, hvilka den borgenär skall iakttaga, som för fordran, tillkommen förr än förslaget såsom lag trädt i kraft, söker inteckning i jernväg. I ett öfvergångsstadgande, sådant som detta, torde vara alldeles tillräckligt att bestämma fatalietiden till sex månader från den dag, då förordningen angående inteckning i jernväg varder kungjord.

§ 27.

Justitieråden *Rabe*, *Olivecrona*, *Svedelius*, *Hernmarck* och *Wedberg* ansågo hänvisningen till 5 § i Förordningen den 16 Juni 1875 vara öfverflödig, då här stadgas att bolaget skall i hvarje fall öfver ansökningen höras.

§ 28.

Justitieråden *Rabe*, *Olivecrona* och *Wedberg* hemställde, att orden *efter ty i 26 § sägs* måtte, såsom missledande, uteslutas.

§ 29.

I det fall, att inteckningsansökan förfaller efter ty i 28 § sägs, borde, efter hvad Justitieråden *Rabe*, *Olivecrona*, *Svedelius*, *Hernmarck* och *Wedberg* ansågo, äfven derom anteckning göras i inskrifningsboken, om jernvägsegaren det begär.

§ 32.

Justitierådet *Olivecrona* yttrade: Då jag vid § 2 föreslagit, att Stockholms Rådstufvurätt skulle förklaras vara inteckningsdomstol för alla rikets enskilda jernvägar, hemställer jag i följd deraf, att § 32 må ur förslaget utgå.

§ 33.

Justitieråden *Olivecrona* och *Wedberg* yttrade: Om de förut i förslaget förekommande stadganden om användande af viten, för att tvinga jernvägsegare att föranstalta om jernvägens inskrifning, kunna försvaras dermed, att egaren genom att utfästa inteckning eller förmånsrätt efter denna lag, frivilligt underkastat sig tillämpning af samma lag, synes enahanda förhållande icke ega rum i det fall, hvarom i förevarande § handlas, der fordran tillkommit innan denna lag trädt i kraft, hvadan sådan inteckning eller förmånsrätt icke kunnat vara af egaren utlofvad. Då härtill kommer, att de i nästföljande 34, 35 och 36 §§ gifna garan-

tier för bevarande af de äldre fordringsegarnes rätt göra stadgandena i denna § mera umbärliga, hemställes att samma § måtte ur lagen uteslutas.

Justitierådet *Rabe* yttrade: Så som ifrågavarande § är i förslaget affattad, synes den kunna få tillämpning, äfven om fordringsegaren icke ens sökt in-teckning. Efter min tanke bör dock icke i något fall det föreslagna vitet kunna åläggas på yrkande af annan fordringsegare än den, hvars in-teckningsansökan förklarats hvilande, men med hänsyn till stadgandena i 34 och 36 §§ hemställer jag, att hela 33 § måtte få utgå, såsom egentligen icke behöflig för fordringsegaren. Kommer §:n att bibehållas, torde tillämpning af densamma, om förslaget blir lag, måhända icke så sällan varda påyrkad af borgenär i föreställning att hans rätt beror deraf mer, än verkligen är fallet, och stadgandet i §:n kunna för jernvägsaktiebolaget blifva särdeles besvärande, såsom, bland annat, när anspråk blifvit anmaldt mot bolaget, i händelse offentlig stämning egt rum. För öfrigt torde icke böra lemnas oanmärkt, att tvekan synes kunna uppstå, huruvida §:n må ega tillämpning, om jernvägsaktiebolaget å annan öfverlåtit jernvägen.

§ 35.

Justitieråden *Olivecrona*, *Svedelius* och *Hernmarck* förenade sig i följande af den sistnämnde afgifna yttrande: Meningen med 1:a punkten i denna § synes genom den valda redaktionen ej vara fullkomligt tydligt återgifven, hvarför punkten bör omskrifvas, så att den kommer att innehålla, att, der in-teckning är inom den i 26 § stadgade tid sökt för fordran, som i nämnde § sägs, skall den omständighet, att under samma tid, men innan in-teckningen söktes, konkurs uppstår, icke verka till förringande af den rätt, in-teckningsansökningen eljes medför. Äfven hemställes, att 2:a punkten måtte omredigeras och densamma affattas hufvudsakligen som följer:

Stadgandet i 17 kap. 9 § 2 mom. Handelsbalken att in-teckning, som blifvit sökt samma dag, då konkurs börjas, eller derefter, icke är gällande, ege ej heller tillämpning å in-teckning, hvarom ofvan sagdt är.

Justitierådet *Rabe* anförde: Så vida de i denna § meddelade stadganden skola innefatta, att in-teckning får sökas och beviljas äfven *sedan* konkurs uppstått, anser jag giltigt skäl saknas för en sådan afvikelse från antagna allmänna rättsgrunder och gällande lag. Det är efter min åsigt visserligen alldeles riktigt att, såsom förslaget gör, tillåta den, hvilken hos jernvägsaktiebolaget har så beskaffad fordran, som i 26 § omförmäles, att inom viss tid få söka in-teckning i jernvägen, men deraf

följer icke, att ansökan derom må göras och bifallas jemväl sedan konkurs uppstått, och såmedelst de rättsförhållanden, som egde rum när konkursen inträffade, förändras genom sedermera vidtagna åtgärder. Deremot anser jag den åt äldre borgenär medgifna rättigheten att söka inteckning inom viss tid böra medföra den från allmän lag afvikande följd, att, om konkurs under samma tid uppstår, inteckningsansökan, som före konkursen blifvit gjord, äfven mer än en månad före densamma, ej må prejudicera fordran, som tillkommit innan förslaget blifvit gällande lag. Efter mitt omdöme böra alltså meddelas stadganden, enligt hvilka, om konkurs inträffar, inom den i 26 § bestämda tid, inteckning, som blifvit sökt *före* konkursens början, ehvad fordringen tillkommit före eller efter det förslaget blifvit gällande lag, ej må lända till förfång för borgenär, hvilken eger sådan fordran, som i nyss berörda § sägs, hvaraf skulle följa, bland annat, att *sedan* konkurs uppstått, de borgenärer, om hvilka 26 § handlar, icke, för att bevara åt sig lika rätt, behöfde både bevaka sina fordringar vid konkursdomstolen och söka inteckning för desamma vid annat forum, men också att de, sedan konkurs inträffat, ej kunde genom inteckningsansökningar skaffa sig mot borgenärer med fordringar, tillkomna efter det förslaget såsom lag trädt i kraft, bättre eller annan rätt, än de hade vid konkursens början.

Om ock 35 § icke ändras i den af mig antydda syftningen, torde densamma likväl böra omredigeras med afseende derå, att möjligen jernvägen kan vara å konkursauktion försäld innan inteckningen söktes; och jemväl i annat hänseende synes andra punkten böra till redaktionen ändras för att ej till äfventyrs blifva vilseledande.

Justitierådet *Wedberg* yttrade: Hvad med denna § afses synes mig kunna kortare och tillika fullständigare uttryckas dermed, att det förklaras att inteckning, som är inom den i 26 § stadgade tid sökt till säkerhet för fordran, som der nämnes, skall gälla ändå att konkurs inträffar såsom i 17 kap. 9 § 2 mom. Handelsbalken sägs.

§ 36.

Justitierådet *Rabe* afgaf följande, af Justitieråden *Svedelius*, *Hernmarck* och *Wedberg* biträdda yttrande: Äfven i det fall, att inskrifning af den till jernvägen hörande jord skett, men tiden ännu icke tilländagått för borgenären att fullfölja inteckningsansökan, som förklarats hvilande, bör hans fordran utgå ur köpeskillingen för jernvägen med samma rätt som vore inteckning för fordringen beviljad; och hemställes förty att §:n omredigeras.

Högsta Domstolens fleste ledamöter, Justitieråden *Rabe*, *Olivecrona*, *Svedelius*, *Hernmarck* och *Wedberg*, ansågo i öfrigt på lämpliga ställen i lagen böra stadgas, *dels* att inteckning eller förmånsrätt ej må beviljas och ej heller ansökning om inteckning förklaras hvilande utan för fordran till visst belopp, *dels* ock att, då inteckning eller förmånsrätt sökes, den handling, hvarå fordran grundas, bör i protokollet intagas, dock så att, der fråga är om lån mot tryckta eller graverade obligationer af lika innehåll, allenast en af dem, eller, om de äro af skilda slag, en af hvarje slag varder i protokollet intagen.

I afseende på titelbladet på Inskriftsbok för jernväg, hemstälde Justitierådet Olivecrona, på de vid § 2 anförda skäl, att orden:

»N. N. Rådstufvu-Rätt enligt Kongl. Kungörelsen den — — — 1879 förordnad att upptaga frågor angående inteckning i denna jernväg» måtte utgå.

Justitierådet *Almquist* yttrade: Sedan de förslag fallit, hvilka åsyftat att genom stadgande om förmånsrätt utan verklig pantsättning bereda säkerhet för jernvägsån, har den Komité, hvilkens arbete nu blifvit till Högsta Domstolen öfverlemnadt, föreslagit inteckningsförfarandet såsom medlet att lösa frågan. Vid granskning af Komiténs förslag torde derföre kunna förbigås spörsmålet om det ena eller andra systemets företräde, och uppmärksamheten hufvudsakligen böra riktas på, huru inteckningsförfarandet blifvit af Komitén ordnadt eller på hvad sätt det eljes må böra ordnas för att leda till målet, en önskad säkerhet för de lån, som för jernvägar upptagits eller komma att upptagas.

Beträffande inteckning i fast egendom, som alltså nu är i fråga, uppställas i lag såsom en ovilkorlig fordran, att gäldenärens eganderätt till den fastighet, han vill lemna i pant, skall vara gifven; och till eganderättens bekräftande fordras lagfart. Den till jernvägsområdet hörande jord måste derföre lagfaras, och frågan om lagfart af denna jord tagas i betraktande i sammanhang med föreskrifterna angående jordens intecknande, så vida icke stadgandena om både lagfart och inteckning i jernväg ännu hellre borde, såsom jag tror, sammanföras i en enda författning och tillhöra icke särskilda domstolar, på sätt Komitén anser, utan en och samma domstol att tillämpa. En sådan författning kan icke uppgöras utan den närmaste hänsyn till lagens allmänna stadganden angående lagfart och inteckning af fast egendom, eller rättare: en förord-

ning om lagfart och inteckning af jernväg måste, så framt ej de allmänna lagfarts- och inteckningslagarne der nästan fullständigt införas, blifva endast ett tillägg till dessa lagar, hvilka då borde äfven i afseende å jernväg ega full tillämplighet i allt, hvarom ej annorlunda stadgades genom den särskilda förordning, som rörande lagfart och inteckning i jernväg meddelades. Denna förordning borde med ett ord utgöra och benämnas, icke en lag om lagfart och inteckning af jernväg, utan en förordning om de särskilda föreskrifter i dessa ämnen, hvilka skulle gälla bredvid och såsom supplement till de allmänna lagfarts- och inteckningslagarne.

När Komitén med rätta ansett, att en enda särskild domstol bör upptaga frågor om inteckning i den till jernvägen hörande jord, fastän vägen sträcker sig genom flera olika domsagor, synes konsekvensen likasom afseendet på större enkelhet, reda och säkerhet hafva fordrat, att samma domstol äfven berättigats att å jernvägsområdet meddela lagfart; ty det är lika mycket skäl att vid domstol i orten, der jorden ligger, bibehålla eller derifrån förflytta det ena ärendet som det andra. Huru väsentligen viktigt det är, att både lagfarts- och inteckningsfrågorna tillhöra samma domstol, visas tillräckligt af förslaget invecklade stadganden rörande tillvägagåendet vid och emellan de flere domstolar, som skulle hafva med lagfart af jernvägsområdet att göra, och den, som hade att upptaga frågor om inskrifning och inteckning i samma område; — stadganden, hvilka, om de än tydligen varit svåra att uttänka och uppställa, likväl säkerligen skulle finnas ännu vanskligare att efterleva och tillämpa.

Den tillåtelse Komitén, med anledning af svårigheten eller omöjligheten för redan existerande jernvägsbolag att nöjaktigt styrka sin åtkomst till jernvägsjorden, ansett böra lemnas dessa bolag att genom ediktal-stämning låta kalla dem, som förmena sig ega anspråk på någon jernvägens jord, att inom viss tid vid talans förlust anmäla sådant anspråk, är utan tvifvel af omständigheterna påkallad. Men då Komitén sålunda funnit sig nödgad att åsidosätta lagens allmänna fordran på skyldighet för lagfartssökande att sjelf direkt styrka sin eganderätt, synes på grund af samma praktiska skäl, som gjort denna afvikelse nödvändig, steget kunnat och bort, utan att behöfva räknas såsom ett vådligt afsteg, tagas fullt ut och den ifrågavarande tillåtelsen gifvas åt alla jernvägsbolag. Här gäller det ett undantagsfall, der det jordområde, som skall lagfaras och intecknas, består af en mängd från olika hemman och lägenheter afskilda stycken, hvilka hvar för sig hafva ringa värde och, om de ega något, ofta blifvit fullt ersatte genom den fördel, som af jern-

vägsanläggningen kommer jordegarna till godo, och därför ej sällan af dem afstås utan ersättning; medan å andra sidan det icke allenast för dem, som vilja bygga jernvägar, utan äfven i viss mån för det allmänna är af största vigt, att jernvägsbolagens oinskränkta rätt till jernvägsområdet varder en gång för alla afgjord och bekräftad. De intressen, som genom stämningens försittande kunna äfventyras, äro, såsom nyss nämndes, i allmänhet icke af större betydighet; och i allt fall kan det påstås att, om den pröfning af eganderättsförhållandena, som vid lagfarten eljest skall ega rum, ej sker med den yttersta stränghet, denna pröfning innefattar mindre garanti äfven för dem, som hafva anspråk på jernvägsjorden, än den som ediktal-stämningen medför. För min del ville jag således, med afseende å angelägenheten af att fullständig trygghet i jordens besittning må vinnas på en gång och för all framtid, tillstyrka att nämnda stämningförfarande blefve tillåtet för alla jernvägar. Härigenom, och om den särskilda jernvägsdomaren, men icke, såsom Komitén föreslår, en hvar af alla de domstolar, inom hvilkas område jernvägsjorden ligger, hade att utfärda sagda stämning och meddela lagfarten, vunnas den stora fördel, att förslaget förut antydda invecklade stadganden angående eganderättens styrkande vid en domstol, men inskrifning deraf jemte jordens intecknande vid en annan, kunde bortfalla, och författningen således erhålla vida större korthet, klarhet och enkelhet.

En särskild, i hög grad beaktansvärd fördel vore den, att allt hvad förslaget i 13 och följande §§, i strid mot den hufvudprincip, hvarpå förslaget i öfrigt är byggt, innehåller om förmånsrätt i jernväg utan inteckning äfven kunde uteslutas, alldenstund till följd af ediktalstämningen säkerligen en kortare tid än eljest blefve erforderlig för eganderättsfrågornas reglering, och det icke lärer böra tillstädjas, att jernvägsbolag, som hädanefter bildas och till hvilkas fördel eller bekvämlighet nyssnämnda stadganden om förmånsrätt utan inteckning synas hafva i förslaget inkommit, framträda med så ringa krafter, att de ej i och med aktieteckningen förmå samla åtminstone det kapital, som erfordras för bolagens verksamhet till dess, inom en jernförelsevis kort tid, hindren för jernvägens intecknande hunnit undanrödjas, och inteckning till säkerhet för bolagets lån sålunda kan erbjudas.

Hvad angår Komiténs förslag om de domstolar, som skulle hafva att upptaga frågor om inteckning i jernväg, företer sig den stora olägenhet att dessa domstolar ej äro i sjelfva lagen bestämde, utan skulle bero på Konungens tillfälliga förordnande för hvarje jernväg. De hafva icke heller, åtminstone blott sällan och händelsevis, den egenskapen att vara gemensamma med de domstolar, under hvilka jernvägsbolagen och deras

styrelser i allmänhet lyda. Derest nu, såsom jag ofvan hemstält, ärenden angående både lagfart och inteckning af jernväg tillhörde samma domstol och dervid i allmänhet endast förekomme jernvägen i sin helhet, ej de fastighetsparceller af hvilka vägen består, skulle dessa ärenden, som då ej blefve af särdeles vidlyftig beskaffenhet, ej heller talrika eller ofta återkommande, kunna öfverlemnas till en enda domstol för hela riket att upptaga och handlägga. Blefve det Stockholms Rådstufvurätt, kunde ock Öfverståthållare-embetet blifva öfverexsekutor i allt som rör landets jernvägar.

Komitén föreslår i 8 §, att inteckning skall, jemte förmånsrätt i den till jernvägen hörande fasta egendom, äfven medföra förmånsrätt i den rörliga materiel och de inventarier till stationer, verkstäder och andra byggnader, som äro för jernvägen afsedda. För min del anser jag inteckningen skola medföra, icke förmånsrätt i löst gods, utan panträtt i den fasta egendomen med hvad dertill nödvändigt hör. Till sådant vill jag räkna lokomotiv och vagnar, men intet annat. Utan lokomotiv och vagnar är hvarje jernväg obegagnelig och kan icke uppfylla sitt ändamål, på samma sätt som en qvarn utan hjul eller vingar, en ånghammare utan maskin. Lokomotiv och vagnar, som äro till jernvägens drift anskaffade, böra derföre betraktas såsom en integrerande del af den fasta egendom som benämnas jernväg, och således häfta för samma inteckningar som vägen.

Något vidare yttrande angående förslaget detaljer torde för mig ej vara lämpligt att afgifva, då jag på anförda grunder anser den föreslagna författningen böra undergå väsentlig förändring i den syftning, som i förutgående allmänna anmärkningar är antydd och för hvilken närmare redogöres i följande utkast till

Förordning om särskilda föreskrifter angående lagfart och inteckning af jernväg.

1 §.

Jernväg, för hvars anläggning Konungen medgifvit expropriationsrätt, skall såsom fast egendom lagfaras och må för fordran intecknas i den ordning nedan stadgas.

De till jernvägens drift anskaffade lokomotiv och vagnar med tillbehör anses inbegripna i den fasta egendomen, såsom delar deraf.

2 §.

Ärenden angående lagfart och inteckning af sådan jernväg, som i 1 § omtalas, skola upptagas och pröfvas af Stockholms Rådstufvurätt.

Utmätningsmål angående jernväg tillhöre Öfverståthållare-embetet såsom öfverexsekutor, med rätt att utmätningssman förordna.

3 §.

Rådstufvurätten skall för hvarje jernväg, hvarå lagfart eller in-teckning sökes, upplägga grundbok i två afdelningar, hvarest införas, i den ena afdelningen hos Rätten anmälda ärenden, som angå lagfart, och i den andra de, som angå in-teckning.

De närmare föreskrifterna om bokens förande meddelas af Konungen.

4 §.

När lagfart å jernväg första gången sökes, ingifve sökanden af landt-mätare upprättad, utaf Styrelsen för Allmänna Väg- och Vattenbyggnader eller af Styrelsens Distriktchef granskad och till riktigheten vits-ordad karta med beskrifning öfver jernvägens område till alla dess delar, jemte uppgift på sökandens åtkomst dertill; och utfärde Rådstufvurätten genast offentlig stämning å alla dem, som förmena sig hafva anspråk på egande-, pant-, nyttjande- eller servitutsrätt till jord, hörande till jern-vägens område, att sist före klockan tolf å viss dag näst efter ett år hos Rådstufvurätten skriftligen anmäla sina anspråk.

Stämningen, som skall innehålla fullständig uppgift, i öfverensstäm-melse med sagda kartebeskrifning, på alla de tomter, hemman och lägen-heter, från hvilka jernvägsjorden blifvit afskild eller som deri ingå, varde i lagfartsprotokollet införd och å Rättens dörr anslagen ett år före inställelsedagen samt i allmänna tidningarne kungjord tre gånger, första gången tio och tredje gången sist fyra månader före nämnde dag. Rät-ten insände ock stämningen till Konungens Befallningshafvande i de län, der jernvägen är belägen, att ofördröjligen i länskungörelserna in-tagas och i kyrkorna uppläsas.

Den, som ej inom den i stämningen utsatta tid hos Rådstufvurätten sitt anspråk anmält, hafve all vidare talan derå förlorat; i hvilket fall, äfvensom då anmaldt anspråk varder efter rättegång, som vederbörande hafva att vid domstol i den ort, der jorden ligger, utföra, ogilladt eller på grund af träffad öfverenskommelse bilagdt eller återkalladt, Rådstufvu-rätten må lagfart meddela.

5 §.

Öfvergår jernväg, som en gång lagfarits, till ny egare, lagfare denne och styrke sitt fång såsom vid lagfart af annan fast egendom.

6 §.

Jernväg må icke lagfaras, ej heller säljas eller utmätas annorlunda, än i sin helhet.

7 §.

Inteckning i jernväg må icke beviljas innan lagfart skett.

8 §.

Vill egaren låta inteckna jernväg, ingifve till Rådstufvurätten de skuldförbindelser eller obligationer i hufvudskrift, för hvilka inteckning äskas; och varde dessa förbindelser, om inteckning beviljas, med Rättens bevis derom försedde.

Äro obligationerna tryckta eller graverade, må blott en af hvarje slag i protokollet intagas.

9 §.

Jernväg må endast i sin helhet intecknas, och ej för annat än visst penningebelopp.

Ej må flera jernvägar intecknas för samma lån.

10 §.

Inteckning enligt denna förordning gälle, sedan den blifvit införd i jernvägens grundbok, fortfarande utan förnyelse, ehvad kraf eller anmälan om sjelfva fordringen inom i allmänhet föreskrifven tid sker eller ej.

11 §.

Redan meddelad lagfart och inteckning af jernväg skall anses gällande äfven i den jord, som efteråt förvärfvas eller tillbytes för utvidgning af jernvägsområdet eller för anläggning af någon del af vägen, likasom i de lokomotiv och vagnar, hvilka blifvit mot äldre utbytte eller eljest senare tillkommit.

12 §.

Vid Rådstufvurätten skall föras särskilda protokoll, ett angående lagfarten och ett angående inteckningar i jernväg.

I grundboken göres för hvarje ärende hänvisning till den § i protokollet, der samma ärende förekommer.

Har något af de ärenden, som nämnde äro, ej förevarit, varde det i protokollet anmärkt.

För hvarje år sände Rätten dessa protokoll in till Hofrätten inom utgången af nästa Februari månad.

13 §.

Jemte de i denna förordning meddelade särskilda föreskrifter angående lagfart och inteckning af jernväg, skola för öfrigt iakttagas de enligt lag beträffande lagfart och inteckning af fast egendom i allmänhet gällande stadganden.

Öfvergångsstadgande, angående särskild inteckningsrätt för redan upptagna jernvägslån.

14 §.

Har någon hos jernvägsbolag fordran, som tillkommit förr än denna förordning trädt i kraft, då må borgenären för sådan fordran söka inteckning i bolagets jernväg, ändå att lagfart derå ännu ej skett.

Sådan ansökning må ej upptagas, der den göres senare än sex månader efter det denna förordning trädt i kraft.

Göres ansökningen inom sagde tid, skall gäldenären höras och i öfrigt förfares i enahanda ordning som för dylikt fall är stadgadt i förordningen angående inteckning i annan fast egendom.

Finnes, efter pröfning af fordringens giltighet, den gjorda inteckningsansökningen ej böra afslås, men har lagfart å bolagets jernväg ännu ej skett, hvile inteckningsfrågan i afbidan på lagfarten. Varder, sedan lagfart skett, inteckningsansökningen, inom därför i allmänhet föreskrifven tid, fullföljd samt af Rätten bifallen, gälle inteckningen, äfven om, sedan ansökningen gjordes, jernvägen till annan egare öfverlätits eller blifvit utmätt eller bolaget kommit i konkurstillstånd, med förmånsrätt framför de fordringar, som tillkommit efter det denna förordning trädt i kraft, ändå att inteckning för dem vore äskad tidigare, än inteckningsansökningen för den äldre fordringen gjordes.

Hafva flere borgenärer för fordringar, som tillkommit innan denna förordning trädt i kraft, derefter sökt inteckning i jernvägen å olika tider inom ofvan stadgade sex månader, hafve sig emellan på grund af inteckningen lika rätt.

Är lån upptaget mot tryckta eller graverade obligationer, anses inteckning för hela lånet vara sökt då en bland obligationsinnehafvarne söker inteckning. Beviljas inteckning för sådant lån, vare en hvar obligationsinnehafvare berättigad att få sina obligationer försedda med inteckningsbevis af Rätten, när han derom sig anmäler.

Har jernvägsbolaget ej sökt lagfart å jernvägen inom ett år från det denna förordning trädt i kraft, varde i konkurstillstånd försatt, om det yrkas af någon borgenär, som enligt denna § sökt eller eger rätt att söka inteckning i jernvägen.

Förslag till förordning angående förändrad lydelse af 17 kap. 7, 13, 14 och 15 §§ Handelsbalken.

Justitierådet *Svedelius* yttrade: Att, på sätt förslaget innehåller, för fraktfordran i följd af samtrafik tillskapa en ny förmånsrätt, kan jag icke finna af behovet påkalladt; och, enär det ej heller synes nödigt att i 17 kap. Handelsbalken införa någon hänvisning till de undantagsstadganden, som i särskild lag om inteckning i jernväg må blifva meddelade, anser jag mig ej kunna å de föreslagna ändringarne af 17 kap. Handelsbalken tillstyrka bifall.

I detta yttrande instämde Justitieråden *Almquist*, *Carleson* och *Wedberg*.

Justitierådet *Rabe* anförde: Efter mitt omdöme saknas giltig grund att för frakt, som förvaltning af jernväg i följd af samtrafik uppburit för annan jernvägs räkning, gifva den föreslagna förmånsrätten. Skall för dylik frakt förmånsrätt alls beviljas, synes den mig ej böra erhålla högre plats i förmånsrättsordningen än näst efter den förmånsrätt, hvarom talas i 11 § af 17 kap. Handelsbalken.

Beträffande åter införandet i nämnda kapitel och balk af en erinran, att rörande företräde till betalning för fordran, för hvilken i jernväg inteckning är beviljad eller förmånsrätt inskrifven, skall lända till efterrättelse hvad den föreslagna särskilda lagen om inteckning i jernväg skulle komma att derom innehålla, är i min tanke en dylik erinran icke behöflig, då det icke kan vara tvifvel underkastadt, att ju den särskilda lagen borde gälla jemte allmän lag; men skall en sådan påminnelse intagas, torde dervid ett tillägg böra ske angående den företrädesrätt till betalning, som skulle tillkomma borgenär, hvars inteckningsansökan förklarats hvilande.

Justitierådet *Olivecrona* lemnade förslaget utan anmärkning.

Justitierådet *Hernmarck* yttrade: För min del har jag väl ej något att erinra deremot att fordran för frakt, som förvaltning af jernväg i följd af samtrafik uppburit för annan jernvägs räkning och hvilken icke stått inne längre än fyra månader, tillägges förmånsrätt i gäldenärens lösa egendom, men beträffande den plats densamma bör hafva i förmånsrättsordningen kan jag icke godkänna förslaget. Vid jemförelse med de

särskilda slag af fordringar, som efter 17 kap. Handelsbalken äro prioriterade, kan dylik jernvägsfrakt, med hänsyn till grunden för fordringsrättens uppkomst, närmast sammanställas med de fordringar, som uppräknas i 11 §; och då det icke torde vara af något verkligt behof påkalladt att, såsom i förslaget skett, gifva jernvägsfrakten företräde till betalning ej allenast framför sistnämnda fordringar utan äfven framför en del af dem, som stå ännu högre i förmånsrättsordningen, hemställer jag, att det föreslagna nya stadgandet om förmånsrätt för fraktfordran måtte från 7 § nedflyttas näst efter den 11:te.

I öfrigt lemnar jag detta förslag utan annan anmärkning, än att uti 13 § bör göras ett tillägg om det företräde till betalning, som in-teckningsansökning, hvilken förklarats hvilande, medför.

*Förslag till förordning angående förändrad lydelse af 4 och 5 §§
Konkurslagen den 18 September 1862.*

Justitierådet *Wedberg* yttrade: Jag lemnar detta förslag utan annan anmärkning, än att det torde böra utmärkas att den rätt, som här tillagts borgenär, hvilken har in-teckning i jernväg eller förmånsrätt i jernväg inskrifven, tillkommer äfven den, hvars ansökan om sådan in-teckning är hos Rätten hvilande.

Häruti instämde Justierådet *Hernmarck* och tillade: Derjemte torde, i händelse min framställning om ett tillägg till 18 § i förslaget till lag om in-teckning i jernväg vinner afseende, uti förslaget till ändring af Konkurslagen böra införas antingen en föreskrift, motsvarande hvad det af mig ifrågakända tilläggsstadgandet innehåller angående borgenärs rätt att i visst fall söka det jernvägsaktiebolags egendom skall afträdas till konkurs, eller ock endast en hänvisning till samma stadgande.

Justitieråden *Olivecrona* och *Svedelius* lemnade detta förslag utan anmärkning.

Justitierådet *Rabe* yttrade: Då det icke ansetts och efter min tanke icke heller kan vara nödigt att i Utsökningslagen införa de föreslagna särskilda föreskrifterna angående utmätning af jernväg, hvilka innefatta icke allenast tillägg till utan äfven ändring af Utsökningslagen, synes det mig ännu mindre erforderligt att i Konkurslagen intaga hvad 2 mom. uti ifrågavarande lagförslag innehåller, utan torde dess innehåll lämpligen kunna uti förslaget till Lag om in-teckning i jernväg införas i ny § näst efter den 18:de; hvarjemte antingen i samma nya § eller i 36 § läres böra stadgas, att äfven borgenär, hvars in-teckningsansökan för-

klarats hvilande, eger uti de i nu förevarande förslag omförmälda fall söka att gäldenärens egendom skall till konkurs afträdas.

Justitierådet *Carleson* förenade sig med Justitierådet *Rabe*.

Justitierådet *Almquist* ansåg sig ej böra tillstyrka detta förslag.

Förslag till förordning om särskilda föreskrifter angående utmätning af vissa jernvägar.

1 §.

Justitieråden *Olivecrona*, *Svedelius*, *Hernmarck* och *Wedberg* ansågo att, om orden *särskildt utmätas* utbyttes mot *utmätas annorledes än i sammanhang med jernvägen*, förslaget mening med ifrågavarande stadgande varder rättare uttryckt.

Justitierådet *Rabe* yttrade: Andra punkten i denna § torde, derest hvad jag vid 8 § i förslaget till lag om inteckning i jernväg hemställt godkännes, böra i öfverensstämmelse dermed omredigeras. I öfrigt instämmer jag med Högsta Domstolens fleste ledamöter.

§ 2.

Justitierådet *Hernmarck* anförde: Då redaktionen af denna § kan gifva anledning till tvekan, hvilken utmätningssman är behörig att verkställa utmätning af jernväg i det fall, att jernvägens egare är ett aktiebolag eller en utom Sverige bosatt utlänning, anser jag orden »der jernvägens egare har sitt bo och hemvist», böra utbytas mot det i 1 § af Konkurslagen begagnade uttrycket »der gäldenären bör inför domstol svara i tvistemål, som angå gäld i allmänhet».

Justitierådet *Svedelius* yttrade: Utmätningssmannens kompetens bör enligt min tanke tydligare än här skett bestämmas, och hemställer jag derföre, att denna § till lydelsen ändras, så att derigenom utmärkes, att utmätningssmannen i den ort, der förvaltningen af jernvägen har sitt säte, eger utmätningen verkställa.

Justitierådet *Olivecrona* utlät sig: Med anledning af hvad jag hemställt vid § 2 i förslaget till Förordning om inteckning i jernväg, för anlåtes jag ock att hemställa, att nu ifrågavarande § må erhålla följande förändrade lydelse:

Öfverståthållare-embetet i Stockholm skall, i hvarje särskildt fall, förordna utmätningssman, som eger verkställa utmätning af hela jernvägen tillika med den lösa egendom, som i § 1 sägs.

Justitierådet *Rabe* yttrade: Mig synes lämpligast, om det stadgades, att Konungens Befallningshafvande i det län, inom hvilket jernvägens egare må för gäld sökas, skall för det fall, hvarom i denna § är fråga, på borgenärs ansökan förordna utmättningsman och samme Konungens Befallningshafvande vara öfverexsekutor.

3 §.

Justitierådet *Wedberg* afgaf följande yttrande: Då den här meddelade föreskrift om utmätningens kungörande i länskungörelserna kan tydas såsom afseende allenast det län, till hvilket utmättningsmannen hörer, men ett lika kungörande torde böra ske i alla de län, der jernvägen kan vara belägen, hemställes att denna § i sådant syfte förändras.

Häruti instämde Justitierådet *Svedelius*.

Justitierådet *Hernmarck* yttrade: I denna § torde böra tydligare än som genom den föreslagna redaktionen skett utmärkas, att anmälan om utmätning af jernvägen skall göras hos den öfverexsekutor, under hvilken utmättningsmannen lyder.

5 §.

Justitierådet *Rabe* yttrade: Enär den förmånsrätt i lös egendom, som tillerkänts innehafvare af in-teckning i jernväg, icke är sakrätt, finner jag giltigt skäl icke förekomma för hvad i andra punkten till förmån för in-teckningshafvare och i strid mot gällande lag föreslagits angående fördelningen af köpeskillingen för den utmäta lösa egendomen, desto mindre som in-teckningshafvare skulle ega att i anledning af utmätningen söka, att gäldenärens egendom skall till konkurs afträdas, och in-teckningshafvare derigenom blifva i tillfälle att upphäfva verkan af utmätningen. På grund här af hemställer jag, att hvad ifrågavarande § i andra punkten efter ordet »fördeladt» innehåller måtte få utgå.

Justitierådet *Wedberg* instämde i detta yttrande och tillade: Enligt 24 § i förslaget till lagen om in-teckning i jernväg skall jordegares eller in-teckningsinnehafvares underlåtenhet att anmäla sin rätt för dem medföra talans förlust, endast så vidt den inverkar på deras rätt, som i jernvägen hafva in-teckning för fordran, hvaremot de förras rätt varder oförkränkt i förhållande till innehafvaren af jernvägen eller till andra, som hafva in-teckning i *jorden*, eller jernvägsegarens icke förmånsrätt egande borgenärer. Emellan dessa kan således kollision uppstå vid fördelning af det öfverskott, som, vid försäljning af jernvägen utmättningsvis, köpeskillingen till äfventyrs kan lemna utöfver hvad tillkommer dem, som hafva in-teckning i jernvägen. Någon i lag bestämd grund för bestäm-

mande af værdet å de særskilda jordområdena i och för en sådan fördelning saknas dock, då jernvägen säljes i sin helhet, hvadan ett stadgande derom synes böra här införas.

I öfrigt ansågo sig Justitieråden *Rabe*, *Hernmarck* och *Wedberg* böra erinra, att förslaget saknar en efter Justitierådens omdöme nödig föreskrift derom, att, innan utmätt jernväg försäljes, auktionsförrättaren bör, derest inskrifning af den till jernvägen hörande jord och gäldenärens eganderätt skett enligt 3 § uti förslaget till lag om inteckning i jernväg, anskaffa dels från den i 2 § af samma förslag omförmälda Rådstufvurätt ej mindre gravationsbevis angående jernvägen, än äfven bevis om gäldenärens eganderätt, dels ock, med hänsyn till innehållet af 24 § uti oftanämnda förslag och möjligheten af befintliga nyttjanderätter och servituter, gravationsbevis från hvarje Rätt, inom hvars domvärjo jernvägens område är beläget.

Justitierådet *Almquist* fann, med afseende å hvad han angående förslaget till lag om inteckning i jernväg yttrat, sig ej böra tillstyrka förevarande förslag.

Förslag till förändrad lydelse af 3 § i förordningen den 4 Mars 1862 om tioårig preskription och om årsstämming.

Justitieråden *Almquist*, *Carleson* och *Rabe* ansågo det nya stadgande, som enligt ifrågavarande förslag borde intagas i 3 § uti Förordningen den 4 Mars 1862 om tioårig preskription och om årsstämming lämpligen kunna med nödig redaktionsändring i stället införas i 9 § uti förslaget till lag om inteckning i jernväg.

Förslag till förordning angående förändrad lydelse af 8 § i förordningen angående lagfart å fång till fast egendom den 16 Juni 1875.

Högsta Domstolens fleste ledamöter lemnade förslaget utan anmärkning.

Justitierådet *Almquist* ansåg sig ej böra tillstyrka detta förslag.

Justitierådet *Rabe* yttrade: Derest hvad jag vid granskning af förslaget till lag om inteckning i jernväg hemställt bifalles, anser jag hvarje anledning saknas till ändring eller tillägg i 8 § uti Förordningen den 16 Juni 1875 angående lagfart å fång till fast egendom, och i allt fall finner jag ej nödigt att i sistnämnda författning införas en erinran om

iakttagande af hvad det nämnda lagförslaget skulle komma att innehålla angående lagfart å fång till jord, som blifvit inskrifven såsom tillhörande jernvägsområde; Instämmande Justitierådet *Carleson* i senare delen af detta yttrande.

Förslag till förordning angående förändrad lydelse af 16 § i förordningen angående in-teckning i fast egendom den 16 Juni 1875.

Högsta Domstolens fleste ledamöter lemnade förslaget utan anmärkning.

Justitierådet *Almquist* yttrade: 16 § i In-teckningsförordningen den 16 Juni 1875 anser jag böra, om in-teckningslag för jernväg varder antagen, få en förtydligande tillsats af innehåll, att i afseende å in-teckning i de uti samma § nämnda anläggningar skall gälla till efterrättelse hvad derom är eller varder stadgadt.

In fidem

E. Adlersträhle.

Förslag till lag om inteckning i jernväg.

1 §.

Egare till jernväg, för hvars anläggning Konungen medgifvit rätt till förvärfvande af erforderlig mark enligt gällande författningar om jords eller lägenhets afstående för allmänt behof, må, der han vill att jernvägen skall utgöra pant för fordran, låta fordran intecknas i den ordning nedan stadgas.

2 §.

Ärenden angående inteckning enligt denna lag upptagas och pröfvas af den Rådstufvurätt, hvilken Konungen på ansökan af jernvägens egare förordnar. Om förordnandet låter Konungen utfärda allmän kungörelse.

3 §.

Förr än inteckning må beviljas, skall den jord, som till jernvägen hör, så ock gäldenärens eganderätt till jernvägen inskrifvas hos den Rätt, som enligt 2 § blifvit af Konungen förordnad.

4 §.

1 mom. Jernvägsegare, som vill för jernvägens intecknande vinna inskrifning, hvarom i 3 § sägs, åligger att till hvarje Rätt, under hvilken jernvägens område lyder, ingifva af landtmätare bestyrkt uppgift å den till jernvägen hörande jord, som inom Rättens domvärjo är belägen, samt å de tomter, hemman eller lägenheter, från hvilka denna jord är afskild eller hvilka deri ingå, så ock visa, att han till jorden är egare; att han derå erhållit lagfart, så vidt han ej varit enligt äldre lag befriad från skyldighet att lagfara; att för jord, hvilken är förvärfvad i öfverensstämmelse med gällande författningar angående jords eller lägenhets afstående för allmänt behof, lösen blifvit i stadgad ordning utgifven; samt att, om jord blifvit på annat sätt förvärfvad, inteckning för fordran i sådan jord icke är beviljad eller på pröfning beroende, och tiden för inteckning deri af ogulden köpeskilling tilländagått; och ege Rätten, der ej talan, hvarom 13 § i Förordningen den 16 Juni 1875 angående inteckning i fast egendom förmåler, blifvit inständ eller lag-

fart samma dag af annan sökes, förklara att inskrifning må sökas vid den i 2 § omförmälda Rätt samt i lagfartsprotokollet anteckna, att jorden tillhör jernvägens område. I lagfarts- eller fastighetsboken skall anmärkas, att sådan anteckning skett.

2 mom. Sedan jernvägens egare derefter till den Rätt, som enligt 2 § blifvit förordnad att upptaga frågor angående inteckning i jernvägen, ingifvit karta och beskrifning öfver jernvägen och visat, att anteckning, som i 1 mom. sagd är, blifvit i fråga om den till jernvägen hörande jord verkställd, låte Rätten i en sådan inskrifningsbok för jernvägen, hvarom i 19 § förmäles, inskrifva jorden och sökandens eganderätt till jernvägen, samt ofördröjligen tre gånger i allmänna tidningarna införa kungörelse om inskrifningen.

3 mom. Förvärfvar sig egare af jernväg, utöfver det område, som på sätt i 2 mom. sägs blifvit inskrifvet, annan jord för utvidgning af området eller för omläggning af någon del af jernvägen, vare han pliktig att låta inskrifva sådan jord såsom hörande till jernvägens område. Hvad ofvan i 1 mom. är stadgadt angående vilkoren för anteckning i lagfartsprotokollet, att jord tillhör jernvägsområde, gälle ock i tillämpliga delar i fråga om dylik anteckning angående denna jord. Bevis om sådan anteckning, så ock derom att jorden den dag, anteckningen skedde, ej var utmätt, skola af egaren ingifvas till den Rätt, som blifvit förordnad att upptaga frågor angående inteckning i jernvägen, och låte Rätten i inskrifningsboken inskrifva jorden såsom hörande till jernvägen. Den jord häfte derefter lika med jernvägen i öfrigt för inteckning, som i jernvägen är fastställd. Underlåter egaren att låta inskrifva sådan jord, ege Rätten på framställning af den, som har inteckning i jernvägen, genom vite tillhålla den försumlige att fullgöra sitt åliggande.

4 mom. Afträdes i den ordning, som om jords eller lägenhets afstående för allmänt behof är stadgad, någon del af den jord, hvilken är inskrifven såsom tillhörande jernvägen, låte Rätten på ansökan af den, hvars rätt är i fråga, sådan del från jernvägens område i inskrifningsboken afföras. Lag samma vare, der det visas, att annorledes från jernvägens område afskild jord ej vidare häftar för fordran, som är i jernvägen intecknad.

5 mom. Har jernväg, i fråga om hvars område i lagfartsprotokollet skett anteckning, som ofvan i 1 mom. sägs, öfvergått till ny egare, vare han pliktig att, innan lagfart af honom sökes, hos den Rätt, som blifvit förordnad att upptaga frågor om inteckning i jernvägen, förete sin fångeshandling och söka inskrifning af sin eganderätt. Rätten förklare ansökningen hvilande och göre anteckning härom i inskrifningsboken.

Visas ej, då lagfart af nya egaren sökes, att ansökan om inskrifning af hans eganderätt förklarats hvilande, som nu är sagdt, varde ansökningen om lagfart genast afslagen. Då nya egaren hos Rätten, der ansökning om inskrifning af hans eganderätt är hvilande, företett bevis, att han å jernvägens område erhållit lagfart, låte Rätten inskrifva hans eganderätt till jernvägen i inskrifningsboken.

5 §.

Vid ansökan om inteckning skall jernvägens egare, sjelf eller genom laga ombud, till Rätten ingifva i hufvudskrift den förbindelse, hvarå fordran grundas, eller, der inteckning sökes till säkerhet för lån, som upptages mot tryckta eller graverade obligationer, de till lånet hörande obligationerna.

Har sökanden, på sätt i 4 § stadgas, erhållit sin eganderätt inskrifven, varde inteckningen beviljad, och låte Rätten införa den i inskrifningsboken samt förse förbindelsen eller obligationerna med bevis att inteckningen är vorden meddelad.

6 §.

Sökes å samma dag, då ny egare till jernvägen sökt inskrifning af sin eganderätt, eller derefter, af förre egaren inteckning, varde inteckningsansökningen afslagen.

7 §.

Jernväg må endast i sin helhet intecknas.

8 §.

Inteckningshafvaren ege i den till jernvägen hörande fasta egendom, hvilken är inskrifven, den förmånsrätt, som enligt 17 kap. 9 § Handelsbalken inteckning för fordran medför i annan fast egendom; njute ock näst efter de borgenärer, som i 4 och 5 §§ i samma kapitel nämnas, förmånsrätt från den dag inteckningen söktes i den rörliga materiel och de inventarier till stationer, verkstäder och andra byggnader, hvilka äro för jernvägen afsedda och höra jernvägens egare till.

Har inteckningen blifvit sökt inom en månad före den dag galdenärens konkurs börjades, vare den inteckning utan verkan. Ej heller gälle inteckning, som blifvit sökt samma dag konkurs börjats eller derefter.

9 §.

Inteckning enligt denna lag gälle fortfarande utan förnyelse.

10 §.

Vill egare till jernväg låta helt och hållet eller till viss del döda inteckning, som blifvit faststald till säkerhet för handskrifven förbindelse, uppvisse förbindelsen i hufvudskrift för den Rätt, som beviljat inteckningen, och låte Rätten anteckna dödandet i inskrifningsboken samt teckne bevis derom å handlingen.

Uppgifver egaren, att han infriat den intecknade förbindelsen, men att han ej kan den förete, förty att förbindelsen förkommit; visar han skäl för riktigheten af den uppgift och äro 10 år förflutna, sedan inteckningen beviljades eller anteckning rörande densamma i inskrifningsboken senast gjordes, ege Rätten utfärda kallelse å den, som saken röra kan, att hos Rätten anmäla, om han mot inteckningens dödande har något att påminna; och varde Rättens beslut om sådan kallelse i inskrifningsboken antecknad. Kallelsen skall genom sökandens försorg tillställas dem, som, efter hvad utrönas kunnat, varit innehafvare af förbindelsen, och derjemte af Rätten å dess dörr anslås samt årligen under fem år införas i Konungens Befallningshafvandes i länet allmänna kungörelser. Kallelsen skall ock genom sökandens försorg under samma tid årligen införas i allmänna tidningarna tre gånger, deraf en gång under de första fjorton dagarne af December månad, äfvensom i de öfriga tidningar, som af Rätten bestämmas.

Göres ej inom fem år från den dag, kallelsen varit första gången i allmänna tidningarna införd, påminnelse mot ansökningen, eller ogillas påminnelse, som blifvit gjord, varde inteckningen dödad, och göre Rätten derom anteckning i inskrifningsboken.

11 §.

Vill jernvägens egare låta inteckning, som blifvit faststald till säkerhet för lån upptaget mot tryckta eller graverade obligationer, helt och hållet dödas, ingifve till den Rätt, som beviljat inteckningen, de till länet hörande obligationerna. Kunna ej alla obligationerna företes, vise jernvägens egare i fråga om de felande obligationerna att fordringsrätten på grund af dem emot honom förlorats. Rätten göre anteckning i inskrifningsboken om inteckningens dödande och låte å de ingifna obligationerna öfverkorsa inteckningsbeviset.

Vill jernvägens egare, innan obligationslån blifvit till fullo guldet, låta döda inteckning, så vidt den utgör säkerhet för infriade obligationer, ingifve till Rätten dessa obligationer, hvarefter Rätten förfar i enlighet med hvad här ofvan är sagdt.

12 §.

Är jernväg, i hvilken inteckning blifvit faststald, efter utmätning såld å offentlig auktion eller under konkurs, i den ordning, som för försäljning af konkursbos fasta egendom är stadgad, och finnes deri inteckning för fordran, som icke kunnat af köpeskillingen gäldas, eller har inteckning i jernväg, på grund deraf att konkurs inträffat, blifvit genom laga kraft egande beslut förklarad vara utan verkan, då må, på ansökan af ny egare, hvars eganderätt till jernvägen blifvit inskrifven, inteckningen dödas, utan hinder deraf att den handling, hvarå inteckningen beviljats, ej företes i hufvudskrift. Egaren gifve till Rätten in bevis om de inteckningar, som vid jernvägens försäljning deri funnos, så ock handling, som visar köpeskillings fördelning borgenärerna emellan, samt intyg att denna fördelning blifvit af dem godkänd eller vunnit laga kraft. Rätten förfar derefter som i 23 § af förordningen angående inteckning i fast egendom den 16 Juni 1875 stadgas.

13 §.

Har aktiebolag, som enligt af Konungen faststald bolagsordning är bildadt i ändamål att anlägga jernväg, erhållit rätt att enligt gällande författningar om jords eller lägenhets afstående för allmänt behof förvärfva till jernvägen erforderlig jord, och vill bolaget, innan den till jernvägen hörande jord och bolagets eganderätt till jernvägen blifvit, på sätt i 4 § sägs, inskrifna, upptaga lån, under vilkor att långifvaren skall åtnjuta förmånsrätt i jernvägen, som i 14 § stadgas, låte då bolaget till den Rätt, som jemlikt 2 § är vorden förordnad att upptaga frågor angående inteckning i jernvägen, ingifva i hufvudskrift den förbindelse, hvarå fordran grundas, tillika med skriftligt af vittnen styrkt medgifvande af sådan förmånsrätt, eller, der förmånsrätt blifvit utfäst för lån emot tryckta eller graverade obligationer, de till lånet hörande obligationerna jemte medgifvande, som sagdt är. Rätten inskrifve förmånsrätten i inskrifningsboken för jernvägen och låte med bevis derom förse förbindelsen eller obligationerna.

14 §.

Då inskrifning af förmånsrätt för fordran skett, på sätt i 13 § sägs, njute fordringsegaren näst efter de borgenärer, hvilkas fordringar skola utgå med förmånsrätt efter 17 Kap. Handelsbalken, förmånsrätt från inskrifningsdagen i den till jernvägen hörande fasta egendom samt i den

rörliga materiel och de inventarier till stationer, verkstäder och andra byggnader, hvilka äro för jernvägen afsedda och höra jernvägens egare till; dock gälle ej förmånsrätt till ränta, som före utmätning eller början af konkurs upplupen är, för längre tid än tre år. Inskrifning af förmånsrätt, som skett inom en månad före den dag gäldenärs konkurs börjades, vare utan verkan.

15 §.

Söker borgenär, för hvars fordran förmånsrätt enligt 13 § blifvit inskrifven, in-teckning i jernväg inom ett år sedan kungörelse om inskrifning af gäldenärens eganderätt till jernvägen blifvit tredje gången i allmänna tidningarna införd, då må in-teckningen beviljas ändå att gäldenären det ej medgifvit; och skall, der förmånsrätt är inskrifven för lån, upptaget mot tryckta eller graverade obligationer, in-teckning beviljas till säkerhet för hela obligationslånet, om än in-teckning för blott en af obligationerna är vorden sökt.

Fastställes in-teckningen till säkerhet för lån mot tryckta eller graverade obligationer, utfärde Rätten derom kungörelse, som genom Rättens försorg ofördröjligen införes i allmänna tidningarna tre gånger; och vare innehafvare af obligation hörande till sådant lån berättigad att, när han hos Rätten obligationen företer, få den försedd med bevis om den beviljade in-teckningen.

16 §.

Är förmånsrätt för fordran inskrifven på sätt i 13 § sägs, och sökes derefter inom den i 15 § stadgade tid in-teckning för samma fordran, gälle den in-teckning, der den faststald varder, framför in-teckning för fordran, för hvilken förmånsrätt ej varit inskrifven, ändå att den in-teckning äldre är eller å samma dag sökt blifvit. Sökes inom den i 15 § bestämda tid in-teckning för fleras fordringar, för hvilka sådan förmånsrätt blifvit inskrifven, gälle in-teckningarna sins emellan med rätt från den dag, inskrifningen af förmånsrätten skedde.

17 §.

Har för fordran, som skall utgå med förmånsrätt enligt 14 §, in-teckning i jernvägen icke blifvit sökt inom den i 15 § föreskrifna tid, njute ej sedermera innehafvaren af den fordran förmånsrätt.

18 §.

Försummar jernvägsaktiebolag, hvilket erhållit lagfart å den jord, som till jernvägen hörer, att låta inskrifva samma jord och sin eganderätt till jernvägen, ege Rätten, på framställning af den, som för sin fordran har förmånsrätt enligt 14 §, att genom vite, minst femhundra kronor, tillhålla ledamöterna i bolagets styrelse att fullgöra hvad på dem beror för att inskrifningen må varda verkstald.

19 §.

Inskrifningsboken för jernvägen skall innehålla, jemte öfverskrift upptagande jernvägens namn, två afdelningar, den ena för inskrifning af eganderätt och den andra för inskrifning af pant och förmånsrätt.

I afdelningen för eganderätt införas: egarens namn och den till jernvägen hörande jord, tillika med dagen då inskrifningen blifvit verkstald, så ock anteckningar, hvarom i 4 § 4 och 5 mom. förmåles, samt dagen, då sådan anteckning skett.

I afdelningen för pant- och förmånsrätt införas:

dagen då inteckning eller förmånsrätt sökes;

beloppet af fordran och beskaffenheten af därför utfärdad förbindelse, eller, der inteckningen eller förmånsrätten sökes till säkerhet för lån mot tryckta eller graverade obligationer, deras antal och nummer, det eller de belopp, hvarå de särskilda obligationerna lyda, dagen för deras utfärdande och tiden för deras infriande;

dagen då inteckning blifvit beviljad eller förmånsrätt inskrifven, dervid tillika skall utsättas den dag, från hvilken förmånsrätt för beviljad inteckning gäller; samt

dagen då inteckning blifvit dödad.

I öfrigt skall vid inskrifningsbokens förande följas det vid denna lag fogade formulär.

Den till Rätten ingifna karta och beskrifning öfver jernvägen skall jemte inskrifningsboken af Rätten förvaras.

20 §.

Öfver ärenden enligt denna lag skall hos Rätten särskildt protokoll föras. Till protokollet göres i inskrifningsboken hänvisning genom införande af den § i protokollet, hvari ärendet förekommer.

För hvarje år sände Rätten detta protokoll in till Hofrätten inom utgången af nästa månad. Har ärende, som nämndt är, icke förevarit, göre Rätten inom samma tid derom anmälan hos Hofrätten.

Öfvergångsstadganden.

21 §.

Vill aktiebolag, som enligt af Konungen faststald bolagsordning är bildadt i ändamål att anlägga jernväg och hvilket förr än denna lag trädte i kraft förvärfvat någon del af jernvägens område i enlighet med gällande författningar om jords eller lägenhets afstående för allmänt behof, låta inskrifva den till jernvägen hörande jord och sin eganderätt till jernvägen; och säger bolaget sig icke häfta för lösen eller köpeskilling för jorden men ej kunna fullgöra hvad i 4 § 1 mom. stadgas såsom vilkor för anteckning i lagfartsprotokollet af jorden såsom hörande till jernvägens område, då må bolaget, på sätt nedan sägs, styrka sin eganderätt till jorden, samt att den ej häftar såsom pant för fordran.

22 §.

Jernvägsaktiebolag, som af den rätt, hvarom i 21 § sägs, vill sig begagna, åligger att till hvarje Rätt, under hvilken jernvägens område lyder, ingifva, jemte karta, af landtmätare bestyrkt uppgift å den till jernvägen hörande jord, som inom Rättens domvärjo är belägen, samt å de tomter, hemman eller lägenheter, från hvilka denna jord är afskild, eller hvilka deri ingå. Bolaget inlemne ock uppgift å de fång, hvarigenom jorden blifvit förvärfvad, samt bevis, att i det uppgifna området icke ingår annan mark än som för jernvägen och dess drift är erforderlig.

De närmare föreskrifterna angående detta bevis meddelas af Konungen.

23 §.

Rätten utfärde derefter offentlig stämning å okände egare af jord, hörande till jernvägens område, eller innehafvare af panträtt i sådan jord att sist före klockan tolf å viss dag efter ett år muntligen eller skriftligen anmäla sin egande- eller panträtt.

Stämningen varde å Rättens dörr anslagen ett år före inställeldagen och i allmänna tidningarna kungjord tre gånger, första gången tio och tredje gången sist fyra månader innan den dag inträffar. Rätten insände ock stämningen till Konungens Befallningshafvande, hvilken har att ofördröjligen intaga densamma i länskungörelserna.

24 §.

Uraktlåter egare af jord, hörande till jernvägens område, eller innehafvare af panträtt i sådan jord att sin rätt å den i stämningen utsatta inställelsedagen anmäla, och har han den ej heller förut anmält, hafve förlorat sin talan, så vidt den inverkar på deras rätt, hvilka i jernvägen hafva inteckning för fordran.

25 §.

Varder ej inom den tid, som i stämningen blifvit utsatt, eganderätt eller panträtt anmäld, eller visar jernvägsaktiebolaget, att anmäld eganderätt eller panträtt icke vidare är emot detsamma gällande, förklare Rätten i fråga om den jord, som enligt 22 § blifvit uppgifven, att inskrifning deraf må sökas vid den i 2 § omförmälda Rätt, och anteckne jorden såsom tillhörande jernvägens område, hvarefter om inskrifning af jorden och eganderätten till jernvägen gäller hvad i 4 § 2 mom. stadgas.

Då ny egare söker lagfart å sålunda inskrifven jernväg, skall förre egarens laga åtkomst anses styrkt, der det visas att hans eganderätt blifvit inskrifven, som nu är sagdt.

26 §.

Har någon fordran hos aktiebolag, som enligt af Konungen fastställd bolagsordning är bildadt i ändamål att anlägga jernväg, hvarom i 1 § sägs, och har den fordran tillkommit innan denna lag trädit i kraft, då må, der borgenären för sin fordran söker inteckning i jernvägen inom sex månader efter det kungörelsen om förordnande af den i 2 § omförmälda Rätt är vorden utfärdad, och ansökningen tillika är till Rätten ingifven före utgången af år 1880, inteckningen beviljas, ändå att galdenären den ej medgifvit.

27 §.

Sökes inteckning enligt 26 §, skall jernvägsaktiebolaget öfver ansökningen höras; och gälle angående förfarandet dervid samt i fråga om invändning, som af bolaget göres mot sökandens fordran, hvad i 5, 6, 7, 8, 9 och 10 §§ i förordningen om inteckning i fast egendom den 16 Juni 1875 stadgas.

Är inteckning sökt för fordran, hvarför sådan säkerhet ej utfäst varit, hafve galdenären våld betala, när han vill, ändå att förfallotiden ej inne är.

28 §.

Finner Rätten, efter bolagets hörande fordran vara sådan, att inteckning må beviljas efter ty i 26 § sägs, men äro ännu icke den till jernvägen hörande jord och bolagets eganderätt till jernvägen inskrifna, förklare Rätten inteckningsansökningen hvilande i afbidan på sådan inskrifning. Varder ej inteckningsansökning, som förklarats hvilande, fullföljd inom ett år, efter det kungörelse om inskrifningen, som i 4 § 2 mom. sägs, blifvit tredje gången i allmänna tidningarna införd, vare ansökningen förfallen.

29 §.

Då inteckningsansökan enligt 26 § göres eller ansökning afslås eller förklaras hvilande, göre Rätten derom anteckning i inskrifningsboken.

När på sådan ansökan inteckning beviljas, gälle om inteckningens införande i inskrifningsboken hvad i 5 § stadgas.

30 §.

Inteckning till säkerhet för lån, upptaget mot tryckta eller graverade obligationer, skall anses vara sökt, då innehafvare af en utaf obligationerna söker enligt 26 § inteckning för sin fordran. Fullföljes hvilande inteckningsansökan af innehafvare utaf en obligation, gälle sådant för hela det lån, hvartill obligationen hör.

31 §.

Har ansökan om inteckning till säkerhet för lån, upptaget mot tryckta eller graverade obligationer, förklarats hvilande, låte Rätten kungörelse derom ofördröjligen införas i allmänna tidningarna tre gånger.

Lag samma vare, då inteckning till säkerhet för sådant lån blifvit faststæld; och vare innehafvare af obligation hörande till lånet berättigad att, då han hos Rätten obligationen företer, få den försedd med bevis om den beviljade inteckningen.

32 §.

Har ej aktiebolag, som eger sådan jernväg, som i 1 § sägs, inom två månader, efter det denna förordning träd i kraft, hos Konungen gjort ansökan om förordnande af domstol att upptaga frågor angående inteckning i jernvägen, utfärdar Konungen sådant förordnande på begäran af borgenär, hvars fordran tillkommit innan denna lag blef gällande.

33 §.

Fullgör ej jernvägsaktiebolaget ofördröjligen hvad för vinnande af

inskrifning af bolagets eganderätt till jernvägen är föreskrifvet, ege Rätten på framställning af sådan fordringsegare, som i nästföregående § sägs, genom vite, minst femhundra kronor, tillhålla ledamöterna i bolagets styrelse att fullgöra hvad på dem beror för att inskrifningen må vara verkställd.

34 §.

Öfverlåter jernvägsaktiebolaget, efter det denna lag trädt i kraft, jernvägen till annan, och sökes inom den i 26 § stadgade tid in-teckning för sådan fordran, som i nämnda § sägs, då utgör öfverlåtelsen ej hinder för in-teckningens beviljande.

35 §.

Är in-teckning inom den i 26 § stadgade tid sökt till säkerhet för fordran som i nämnda § sägs, och har under samma tid, men innan in-teckningen söktes, konkurs uppstått, vare ändock in-teckningen gällande. Lag samma vare, då konkurs börjas samma dag in-teckningen söktes eller inom en månad derefter.

36 §.

Är ansökan om in-teckning för fordran enligt 28 § förklarad hvilande, och varder, förr än inskrifning af den till jernvägen hörande jord skett, jernvägen efter utmätning såld å offentlig auktion eller under konkurs i den ordning konkurslagen bestämmer, skall fordringen utgå ur köpeskillingen med samma rätt, som vore in-teckningen beviljad.

37 §.

In-teckning i jernväg för fordran, som i 26 § sägs, skall, der in-teckningen blifvit sökt inom den i samma § stadgade tid, gälla framför in-teckning i jernvägen för annan fordran, ändå att den in-teckning äldre är.

Hafva flere borgenärer för fordringar, som tillkommit innan denna lag gällande blef, sökt in-teckning i jernvägen inom den i nämnda § stadgade tid, ege lika rätt; dock att, der i förbindelse, som sålunda blifvit in-tecknad, förbehåll finnes om bättre rätt för annan borgenär, och sådan borgenär inom tid, som sagd är, sökt in-teckning i jernvägen, brist för den borgenär fylles af hvad belöper å den in-tecknade förbindelse, deri dylikt förbehåll finnes intaget.

Inskrifningsbok

för

N. N. J e r n v ä g.

N. N. Rådstufvurätt enligt Kongl. Kungörelsen den 1879
förordnad att upptaga frågor angående inteckning i denna jernväg.

E g a n d e r ä t t .			
Nummer.	Den till jernvägen hörande jord och dagen, då inskrifning deraf skett.	Nummer.	Egarens namn och dagen, då eganderätten blifvit inskrifven.

Jernväg.**Pant- och förmånsrätt.**

Nummer.	Dagen, då ansöknigen blifvit gjord, beloppet af fordran och beskaffenheten af därför utfärdad förbindelse.	Rättens åtgärder och dagen därför jemte anmärkningar.

**Förslag till förordning angående förändrad lydelse af 17 kap. 7, 13, 14
och 15 §§ Handelsbalken.**

7 §.

Hafver någon sådant bilbref, som i sjölagen beskrifvet är; ege han förmån i skeppet, så ock i godset, då skeppsfolk betaldt är, som i 5 § är sagdt. Dernäst gånge det lån ut, som skeppare på bodmeri tagit; hafve ock det yngre bil- eller bodmeribref företräde för det äldre. Gifver någon förlag, att dermed drifva bergsbruk eller andra sådana verk; njute förlagsman förmån till det som dermed tillverkadt är. Frakt, som förvaltning af jernväg, i följd af samtrafik, uppburit för annan jernvägs räkning, tages derefter ut ur gäldenärens lösa egendom, der ej frakten stått inne längre än fyra månader.

13 §.

Om företräde till betalning för fordran, för hvilken i jernväg in-teckning är beviljad eller förmånsrätt inskrifven, gälle hvad särskildt är stadgadt.

14 §.

Borgenär, som efter 4 § eger förmånsrätt i allt det gods, löst eller fast, som gäldenären tillhör, må ej njuta rätt till det, hvaruti andra särskild, fast lägre, förmånsrätt hafva, för mera än som i den öfriga egendomen brister: och fylles bristen efter ordningen af de andras förmånsrätter, så att den lägre viker förr, än den som högre är; dock ege ej förmånsrätt efter 4 § rum i fast egendom, så länge lös egendom finnes att tillgå.

15 §.

1 mom. Räcker gäldenärs egendom för desse borgenärer ej till; njute då de, som lika rätt med hvarannan hafva, betalning hvar i förhållande till sin fordran.

2 mom. De, som hafva förmånsrätt endast i visst gods, njute, för hvad deri brister, ej bättre rätt än andre borgenärer, efter hvad i 16 § sägs.

Förslag till förordning angående förändrad lydelse af 4 och 5 §§ Konkurslagen den 18 September 1862.

4 §.

1 mom. Är gäldenär köpman, och visas sådana omständigheter, på grund hvaraf antagas kan, att han öfver en vecka sina betalningar inställt; då ege borgenär, ändå att hans fordran ej förfallen är, söka, att gäldenärs egendom afträdas må. Har borgenär genom Notarius publicus eller i vittnens närvaro uppmanat köpman att betala klar och förfallen gäld, och är den gäld icke inom en vecka derefter gulden; då ege ock den borgenär söka, att gäldenärs egendom till konkurs afträdas skall.

2 mom. Borgenär, som för sin fordran har inteckning i jernväg eller förmånsrätt i jernväg inskrifven, på sätt särskildt är stadgadt, ege söka att gäldenärens egendom till konkurs afträdas skall, då jernvägen blifvit för annans fordran utmätt eller då gäldenären afhändt sig eller för annan borgenärs fordran lemnat såsom pant till jernvägen hörande rörlig materiel eller inventarier i den omfattning, att skälig anledning är att befara, att återstående materiel och inventarier ej blifva för jernvägens drift tillräckliga.

5 §.

Der likväl borgenärs fordran tillkommit senare än de omständigheter, på hvilka han sin ansökning om egendomsafträdet grundar; vare den ansökning utan verkan.

Har borgenär för sin fordran säkerhet genom pant eller inteckning; ege ej heller den rätt i 2 och 3 §§ samt i 4 § 1 mom. omförmäld är, der han ej gitter visa, att panten eller inteckningen till gäldande af hans fordran otillräcklig är.

Förslag till förordning om särskilda föreskrifter angående utmätning af vissa jernvägar.

1 §.

Jernväg, för hvars anläggning Konungen medgifvit rätt till förvärfvande af erforderlig mark enligt gällande författningar om jords eller lägenhets afstående för allmänt behof, må ej delvis utmätas. Ej heller må rörlig materiel eller inventarier till stationer, verkstäder eller andra byggnader, der den lösa egendom är för jernvägen afsedd och

höror jernvägens egare till, särskildt utmätas. Utmätas jernvägen, skall sådan lös egendom tillika i mät tagas.

2 §.

Utmättningsman i den ort, der jernvägens egare har sitt bo och hemvist, eger verkställa utmätning af hela jernvägen, tillika med den lösa egendom, som i 1 § sägs.

3 §.

Då utmättningsmannen, till följd af hvad i 85 § Utsökningslagen stadgas, hos öfverexekutor gjort anmälan om utmätning af jernvägen, låte öfverexekutor genast införa kungörelse om utmätningen i allmänna tidningarna äfvensom i länskungörelserna.

4 §.

Auktion å jernvägen tillika med den lösa egendom, hvilken, på sätt i 1 § sägs, blifvit jemte jernvägen utmätt, skall förrättas af öfverexekutor; och gånge den lösa egendomen i samma utrop som jernvägen.

5 §.

Om betalning af köpeskillingen gälle hvad stadgadt är i fråga om köpeskillning för utmätt fast egendom, och skall köpeskillingen skiftas emellan jernvägen och den lösa egendomen efter de vid utmätningen å dem satta värden.

Vid fördelning af den å jernvägen belöpande andel i köpeskillingen, varde ock hvad å den lösa egendomen faller af öfverexekutor fördeladt; och skall vid fördelningen af köpeskillingen för löseegendomen utdelning enligt förmånsrättsordningen beräknas för hvad af in-teckningshafvares fordran icke kan ur köpeskillingen för jernvägen utgå, ändå att för den fordran utnätning ej skett. I öfrigt gälle i fråga om in-teckningshafvares rätt till utdelning jemväl ur denna köpeskillning hvad om rätt till utdelning ur köpeskillning för utmättningsvis såld fast egendom för deri in-tecknad fordran är stadgadt.

Förslag till förordning angående förändrad lydelse af 3 § i förordningen den 4 Mars 1862 om tioårig preskription och om årsstämming.

3 §.

Afbetalning å hufvudstol eller räntebetalning, som af gäldenär, eller med hans vetskap, gjord är, så ock annat gäldenärs erkännande

af fordringens tillvaro, gälle såsom hade fordringen hos honom bevakad blifvit. Inteckningsförnyelse hafve ock lika verkan emot egare af den intecknade egendomen: vill borgenären hålla talan emot annan öppen; bevake då sin fordran mot denne, såsom i 1 § sägs.

Fordran, till säkerhet för hvilken inteckning, på sätt särskildt stadgadt är, blifvit faststald i jernväg, vare gällande mot egare af den intecknade jernvägen, ändå att den fordran ej så bevakad blifvit, som i 1 § sägs.

Förslag till förordning angående förändrad lydelse af 8 § i förordningen angående lagfart å fång till fast egendom den 16 Juni 1875.

8 §.

Sökes lagfart å egendom, som till ny egare öfvergått innan föregående egare, hvilken varit skyldig att med sitt fång lagfara, sådant fullgjort, må lagfart å sista fång ej beviljas förr än med förre egarens fång blifvit lagfaret.

Har det fång, hvarmed lagfaras skall, skett i enlighet med gällande författningar om jords eller lägenhets afstående för allmänt behof eller om ändring eller utrifning af vattenverk, vare för lagfarts beviljande ej af nöden att med föregående fång lagfares, eller att åtkomst styrkes, på sätt i 7 § är föreskrifvet.

Hvad särskildt skall iakttagas vid lagfart å jord, som blifvit inskrifven såsom tillhörande jernvägs område, derom gälle hvad i lagen angående inteckning i jernväg stadgas.

Förslag till förordning angående förändrad lydelse af 16 § i förordningen angående inteckning i fast egendom den 16 Juni 1875.

16 §.

Jord, hvilken blifvit, på sätt särskildt stadgas, i lagfartsprotokollet antecknad såsom hörande till jernvägs område, må ej intecknas enligt denna lag. Ej heller må jernväg, kanal eller annan dermed jemförlig anläggning, hvartill marken till större eller mindre del blifvit förvärfvad enligt gällande författningar om jords eller lägenhets afstående för allmänt behof, med inteckning enligt denna lag belastas, ändock att sådan anteckning, som nu är sagd, om den till jernvägen hörande jord ej skett.

Utdrag af protokollet öfver Justitiedepartements-ärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i Statsrådet å Stockholms slott Fredagen den 21 Mars 1879,

i närvaro af:

Hans Excellens Herr Statsministern Friherre DE GEER,
 Hans Excellens Herr Ministern för utrikes ärendena BJÖRNSTJERNA,
 Statsråden: Herr LAGERSTRÅLE,
 THYSELIUS,
 LOVÉN,
 Friherre VON OTTER,
 FORSSELL,
 ROSENSVÄRD,
 VON STEYERN,
 MALMSTRÖM,
 Justitieråden: RABE,
 WEDBERG.

Herr Statsministern och Chefen för Justitiedepartementet anmälde i underdånighet:

Att, sedan Kongl. Maj:t den 11 sistlidne Februari behagat i nåder förordna, att Högsta Domstolens underdåniga utlåtande skulle, för det ändamål 87 § Regeringsformen omförmäler, infordras öfver särskilda af utsedde komiterade upprättade förslag till lag om inteckning i jernväg och dermed sammanhang egande författningar, hade Högsta Domstolen i ärendet afgifvit yttrande, sådant detsamma finnes intaget i Högsta Domstolens protokoll den 3 innevarande månad; och tillkännagaf Herr Statsministern att han, som funnit de i Högsta Domstolen emot särskilda detaljbestämmelser i förslagen framställda anmärkningar böra föranleda till en i vissa delar förändrad lydelse af dem, i öfverensstämmelse dermed låtit verkställa erforderliga ändringar i desamma.

Sedan Herr Statsministern härefter redogjort för innehållet af såväl komiterades förslag, med de i Högsta Domstolen deröfver afgifna yttranden, som de af Herr Statsministern öfversedda förslagen, yttrade Herr Statsministern:

»Beträffande förslaget till lag om inteckning i jernväg hafva förslagets hufvudgrunder af Högsta Domstolens fleste ledamöter lemnats utan anmärkning.

Endast af en ledamot har i sådant afseende blifvit anmärkt, att stadgandena angående såväl lagfart som inteckning i fråga om jernvägar borde i en enda författning sammanföras; att nämnda båda slag af ärenden borde med afseende å jernvägarne af en och samma domstol handläggas, samt att sådana jernvägsbolag, hvilka tillkomma efter det den ifrågasatta lagstiftningen trädt i kraft, kunde förklarar berättigade att i stället för att sjelfva direkt styrka sin eganderätt få genom ediktalstämning kallelse utfärdad å dem, hvilka förmena sig ega anspråk på någon jernvägens jord, att inom viss tid vid talans förlust anmäla sådant anspråk, hvarigenom förslagets stadgande om förmånsrätt i jernvägarne under byggnadstiden antogs kunna uteslutas. Då likväl lagfartsfrågornas öfverflyttning till en specialdomstol för jernvägarne icke ovilkorligen påkallas för ett lämpligt ordnande af dylika anläggningars pantsättning, samt, på sätt af en annan bland Högsta Domstolens ledamöter blifvit anmärkt, under nuvarande förhållanden ett fullständigt grundbokssystem för jernvägarne icke är möjligt att genomföra, och i allt fall öfverflyttningen af inteckningsfrågor angående servituter från fora rei sitæ till inteckningsdomstolen för jernvägen — hvarigenom till exempel frågan om inteckning af en servitut i Dalarne skulle kunna komma att behandlas af Rådstufvurätten i Göteborg eller Stockholm — torde vara förenadt med bestämda olägenheter, synes mig förslagets anordning, som bibehåller lagfartsfrågorna vid de domstolar dit de för det närvarande höra, vara att föredraga. På det sätt, förhållandet emellan lagfart och inskrifning i fråga om jernvägens område blifvit i förslaget ordnad, böra några rättskollisioner emellan lagfarts- och inteckningsökande icke vara att befara, och den kostnad och det besvär, som genom lagfartens bibehållande vid de vanliga domstolarne tillskyndas jernvägsegarne, blifva obetydliga, om på sätt afsedt är stadgande i administrativ väg utfärdas derom, att all inom samma tingslag eller stad belägen jord, som tillhör en jernvägs område, skall i lagfarts- eller fastighetsboken antecknas på ett särskildt upplägg för jernvägen, då jernvägsägaren sålunda blott behöfver lösa ett enda lagfartsbevis vid hvarje domstol, inom hvars område någon del af jernvägen är belägen.

Den ifrågasatta utsträckningen af ediktalstämningen såsom det i lag föreskrifna sätt, hvarpå egare af jernväg för framtiden skall förskaffa sig eganderätt till jernvägen, utan att på samma gång föreslagits några stadganden egnade att förebygga missbruket af en dylik rättighet, måste

ock möta betänkligheter. Enligt det af nämnde ledamot uppgjorda utkast till förordning i ämnet skulle jernvägsegaren, utan att styrka någon åtkomst till jernvägens område eller ens uppgifva att han för detsamma erlagt liqid, få stämning utfärdad å alla dem, som förmena sig hafva anspråk på egande-, pant-, nyttjande- eller servitutsrätt till jord, hörande till jernvägens område, att inom viss tid anmäla sina anspråk vid förlust af all vidare talan derå.

Ett dylikt stadgande står icke blott i strid med de grundsatser, hvarpå vår lagstiftning om sakrätternas förvärfvande hvilat, utan går vida längre än hvad till och med de strängaste grundbokssystem föreskrifva; och, då detsamma icke kan anses nödigt för åstadkommandet af en lagstiftning angående inteckning i jernväg, torde man åtminstone för närvarande böra stanna vid den användning af ediktalstämningen, som i förslaget förekommer. I denna utsträckning och såsom ett *öfvergångsstadgande* synes nemligen dess användning kunna försvaras genom det behof, som för de redan befintliga jernvägarne förefinnes, att erhålla reda i fråga om deras eganderättsförhållanden, en reda, hvilken, i följd af det sätt hvarpå de blifvit egare till sitt område, näppeligen på något annat sätt står att vinna. Men detta skäl bortfaller helt och hållet med afseende å framtida jernvägsanläggningar, hvilkas egare utan svårighet vid förvärfvandet af jernvägens område kunna iakttaga lagliga former och hvilka enligt nu gällande lagstiftning angående lagfart äro skyldige att med sina fång lagfara.

Icke heller skulle genom den ifrågasatta utsträckningen af ediktalstämning förslagets stadganden om möjlighet att under byggnadstiden medgifva förmånsrätt i jernvägen blifva obehöfliga. Äfven med användande af ediktalstämning måste nemligen, vid det förhållande att jernvägens område först under fortgången af jernvägsanläggningen blifver bestämdt, och eganderätten dertill oftast först efter arbetets fullbordan förvärfvas, en längre tid från företagets början förflyta innan inskrifning af jernvägens område finge ske; och, derest efter stämningen några anspråk komme att anmälas, blefve denna tid helt säkert utsträckt till flera år efter det arbetet blifvit fullbordadt. Under hela arbetstiden och mången gång långt efteråt kvarstår sålunda, äfven om ediktalstämning finge användas, för egaren behof att kunna lemna annan säkerhet i jernvägen än inteckning.

Två af Högsta Domstolens ledamöter hafva ansett, att Stockholms Rådstufvurätt skulle i lagen bestämmas såsom inteckningsdomstol för alla jernvägar. Men då härigenom nämnda domstols göromål, i synnerhet under den tid, som närmast följde på lagens trädande i kraft, kunde

blifva i högst betydlig mån förökade, samt en sådan anordning jemväl för ett ej ringa antal af jernvägsegarne och inteckningssökande komme att medföra ökadtt besvär, synes mig förslaget stadgande att inteckningsdomstol för hvarje jernväg skall af Konungen på ansökan af jernvägens egare böra bibehållas.

Då den af komiterade ifrågasatta förmånsrätt för medel, som förvaltning af jernväg med anledning af samtrafik uppburit för annan jernvägs räkning, icke står i något oskiljaktigt sammanhang med frågan om inteckning i jernväg till säkerhet för fordran, och betänkligheter vid en sådan förmånsrätt blifvit af Högsta Domstolens fleste ledamöter uttalade, hemställer jag, att frågan om förmånsrätt för samtrafiksmedel icke för det närvarande må föranleda till någon framställning till Riksdagen, utan bestämmelserna derom ur förslagen uteslutas.

I öfrigt tillåter jag mig att rörande grunderna för förslagen hänföra mig till den promemoria, som af komiterade blifvit aflemnad, samt till de för ändringar i de remitterade förslagen inom Högsta Domstolen anförda skäl, och får jag i underdånighet hemställa, att Eders Kongl. Maj:t tacktes besluta att, i öfverensstämmelse med de öfversedda förslagen, medelst nådig proposition till Riksdagens antagande öfverlemnna förslag till:

Lag om inteckning i jernväg;

Förordning angående förändrad lydelse af 4 och 5 §§ Konkurslagen den 18 September 1862;

Förordning om särskilda föreskrifter angående utmätning af vissa jernvägar; och

Förordning angående förändrad lydelse af 16 § i förordningen angående inteckning i fast egendom den 16 Juni 1875.»

Justitieråden Rabe och Wedberg åberopade sina vid förslagens granskning i Högsta Domstolen afgifna yttranden i de delar, hvari det nu framlagda förslaget till proposition afveke från de af Justitieråden uttalade åsikter.

På tillstyrkan af Statsrådets öfrige ledamöter behagade Hans Maj:t Konungen bifalla hvad Herr Statsministern hemställt; och skulle till följd häraf till Riksdagen aflåtas nådig proposition af innehåll bilagan till detta protokoll utvisar.

Ex protocollo

E. Adlerstråhle.